

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund
Finlands Svenska 4H

Förbundets 107:e verksamhetsår

Årsbok 2017

publikation nr 274

Förbundets 107:e verksamhetsår

INNEHÅLL	sid
GRUNDPRINCIPERNA I VERKSAMHETEN	1
Allmän översikt	2
FÖRBUNDSORGANISATIONEN	
Medlemmar	4
Organisationen	5
Nils Westermarcks minnesfond	6
Förbundets representanter	7
Årsmötet	8
Styrelsen	10
Förlaget	12
VERKSAMHETEN	
Centralorganisationsfunktioner	13
Utvecklingsarbete	
Företagsekonomi	20
Energi	22
Trädgård	23
Projekt	24
Utbildning	30
Information och publikationer	33
Bokförlingsallskapet	36
BOKSLUT	38
Revisionsberättelse	44
FINLANDS SVENSKA 4H	
Årsberättelse	45

Pärmbild: Purjolök
(Pixabay.com)

Grundprinciperna i verksamheten

Mission

Genom högklassig, effektiv och flexibel service på svenska skapar vi på ett hållbart sätt mervärde åt företagarna på landsbygden.

Vision

Vår vision är livskraftiga landsbygdsföretag i Svenskfinland och att Svenska lantbrukssällskapens förbund (SLF) skall fungera som centralenhet för den finlandssvenska landsbygdsrådgivningen.

Verksamhetsidé

Vår uppgift är att utveckla och samordna den finlandssvenska rådgivningen till landsbygdsföretagare och att erbjuda spetskunskap för våra kunder.

Verksamhetens värden

Vi är måna om det svenska språket och vi vill vara en oberoende, pålitlig och sakkunnig samarbetspart.

Strategiska mål

- att framställa informationsmaterial och hjälpmedel i rådgivningen som på bästa möjliga sätt bidrar till en positiv utveckling på landsbygden
- att erbjuda största möjliga sakkunskap inom de sektorer SLF arbetar
- att upprätthålla ett ändamålsenligt kontaktnät
- att skapa en stabil ekonomisk grund för utveckling av verksamheten och personalens kompetens

Allmän översikt

Svenska lantbrukssällskapens förbund är den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens centralorganisation. SLF:s uppgift är att utveckla och samordna lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivningsarbete samt att utveckla landsbygden. SLF svarar även för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter.

Under år 2017, som var SLF:s 107 verksamhetsår, jobbade förbundet på basis av ett resultatavtal som görs upp med jord- och skogsbruksministeriet. Enligt det definierades tre tyngdpunktsområden: a) skapa konkurrenskraft i affärsverksamheten i livsmedelskedjan, b) hållbar användning av förnybara naturresurser samt c) människors, djurs och växters hälsa och välbefinnande Dessa övergripande teman styr SLF:s statsunderstödda verksamhet och är också riktgivande i den övriga verksamheten.

Förbundet har fyra centrala verksamhetsområden: 1) centralorganisationsfunktioner, 2) utvecklingsarbete, 3) utbildning och 4) publikationer och information. Dessutom finns ungdomsverksamhet inom ramen för 4H.

Beträffande *centralorganisationsverksamheten* kan noteras att den svenska organisationens uppbyggnad, framför allt förbundets storlek och roll, diskuterades vid ett flertal möten under året. Frågan aktualiserade yttermera på hösten när verkställande direktören meddelade att han avgår med pension efter sommaren 2018. Besluten togs sedan våren 2018.

Det är mera en regel än ett undantag att statsrådets budgetförslag innebär nedskärning av organisationens statsbidrag och att riksdagen sedan korrigerar saken genom att bevilja tillägg i den slutliga statsbudgeten. Så även gällande statsbidraget för år 2017 och 2018. Förbundet jobbar i samarbete med finska broderorganisationen för att minimera nedsättningarna.

Det av riksdagen beviljade tillägget till statsbidragsmomentet för år 2017 gjorde att statsbidraget inte sjönk alltför radikalt. Dessutom ställdes inga specialvillkor för förhöjningen. I och med det kunde man fokusera på uppbyggnaden av tjänster för den nya ekonomi-modulen i Råd2020 -systemet.

SLF:s *utvecklingsarbete* sker på tre plan: produkt-, företags- och landsbygdsutveckling.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i hög utsträckning inom ramen för ProAgria -samarbetet. Aktuellt år 2017 var att fortsättningsvis utveckla rådgivarnas och odlarnas ekonomiförvaltningsprogram WebWakka till en lättanvänd programhelhet. Vikten av det accentuerades i och med att det gamla PC-baserade Wakka-programmet tas ur bruk.

En del av förbundets utvecklingsarbete sker via projekt och den verksamheten fortsatte i full skala under året. Det mångåriga och mest genomslagskraftiga projektet *Greppa marknaden* fortgick. Bl.a. ordnades en stor seminariekryssning med bl.a. ekologisk produktion som ett tema. Ca 80 odlare deltog.

Inom trädgårdssektorn startade nya projekt, bl.a. *Bli en #digiodlare* som ska lära företagarna att utnyttja sociala medel vid marknadsföring och försäljning. Förbundet administrerar dessutom ett Sitra-finansierat projekt, *FoodHub*, som går ut på att utveckla nya marknadskanaler och ny logistik direkt mellan producent och konsument. Det utvecklingsarbetet har nått över den nationella nyhetströskeln. Projektet gällande

vidareutveckling av den mobila anläggning som producerar (gen)gas av flis fortgick under hela året.

SLF:s utvecklingsarbete inbegriper även gårdsspecifika uppdrag. Uppdragen berör företagsledning och ekonomiska frågor, bolagiseringsfrågor, beskattning och energi. Nämnas kan att fyra av förbundets sakkunniga är auktoriserade rådgivare inom jordbruksrådgivningssystemet, Råd 2020. Kunskapsområdena är energi och ekologisk trädgårdsproduktion samt den för året nya modulen, ekonomi (konkurrenskraft).

I *utbildningsverksamheten* har utbildning vid utbildningsprogrammet för bioekonomi (naturbruk) vid Yrkeshögskolan Novia stor betydelse. Det sker på basis av ett ramavtal med spelregler gällande hela svenska organisationens deltagande i undervisningen. Förbundets utbildning 2017 gällde främst ekonomiutbildning.

Förbundet deltar också i fortutbildningen av jordbrukare vid olika tillfällen. Speciellt kan nämnas förbundets roll som underleverantör gällande svenskspråkig utbildning av WebWakka. Det blev en turné i hela Svenskfinland.

På *publikationssidan* var *Lantbrukskalendern 2018* den största produkten. Rubriken för det årliga temaavsnittet var *Fånggrödor*. I avsnittet behandlas bl.a. vad man avser med fånggrödor, exempel på val av bottengröda, frömängder och fröblandningar, etablering av fånggrödan samt växtskydd och fånggrödans inverkan på växtsjukdomar.

Nytt för i år var att kalenderns faktadel gavs ut i elektronisk form vilken kan köpas via förbundets nya moderniserade web-shop med möjlighet att betala med nätbankskoder.

Av SLF:s *övriga verksamhet* kan nämnas att ledningen och administrationen av det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget, *Bokföringssällskapet i Finland Ab* sköts av förbundet. Ett allt större antal direkta bokföringsuppdrag utförs också. Under året öppnades dessutom en ny bokföringsbyrå i Borgå.

SLF:s bokslut för år 2017 visar ett överskott på drygt 14 200 euro. Inkomstflödet var betydligt högre än föregående år och kompenserade mer än väl den nedsättning som drabbade stadsbidraget. Likviditeten var också under kontroll bl.a. beroende på att myndigheternas utbetalningar av projektmedel fungerade bättre. De flesta kostnadsposterna hölls på normal nivå. Projektkostnaderna är dock höga på grund av den upptrappade projektaktiviteten. Personalkostnaderna var drygt 300 000 euro, ca 16 000 längre än föregående år på grund av en längre sjukskrivning. De utgör nästan 60 % av kostnaderna.

Balansomslutningen var 322 617 euro. Det gängse värdet på SLF:s långfristiga placeringar beräknades vid årsskiftet uppgå till ca 895 000 euro.

Helsingfors i maj 2018

Kim Nordling
verkställande direktör

FÖRBUNDSORGANISATIONEN

Medlemmarna

1. Finska Hushållningssällskapet r.f.
2. Nylands Svenska Lantbrukssällskap r.f.
3. ProAgria Ålands Hushållningssällskap rf
4. Österbottens Svenska Lantbrukssällskap r.f.
5. Agrologernas Förening r.f.
6. Arbetseffektivitetsföreningen r.f.
7. Axxell Överby
8. Faba Avel
9. Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund r.f.
10. Finlands skogscentral, Kusten
11. Finlands Svenska Andelsförbund rf.
12. Finlands Svenska Marthaförbund r.f.
13. Folksam Skadeförsäkring Ab
14. Föreningen för skogskultur r.f.
15. Landsbygdens Arbetsgivareförbund rf
16. Nylands Fiskarförbund r.f.
17. Nylands svenska producentförbund NSP r.f.
18. Nylands svenska trädgårdssällskap rf
19. Stiftelsen A.B. Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond
20. Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.
21. Svenska småbruk och egna hem Ab
22. Svenska Trädgårdsförbundet r.f.
23. Svenska Österbottens Hästavelsförbund
24. Södra Finlands Agronomförening
25. Södra Finlands Jordbrukarklubb
26. Södra skogsreviret r.f.
27. Veritas Pensionsförsäkring
28. Täckdikningsföreningen r.f.
29. Yrkeshögskolan Novia
30. Åbolands Fiskarförbund r.f.
31. Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf
32. Ålands Centralandelslag, ÅCA
33. Ålands Producentförbund r.f.
34. Österbottens svenska producentförbund r.f.

Organisationen

Styrelsen för SLF år 2017

		Personliga suppleanter:
Ordförande	Mikael Söderholm, Kimito	Jörgen Grandell, Åbo
Viceordf.	Mats Källman, Pedersöre	Meira-Pia Lohiluoma, Vasa
Medlemmar	Holger Falck, Sibbo	Torolf Karlsson, Pargas
	Erik Oljemark, Borgå	Henrik Lassas, Borgå
	Susann Rabb, Korsholm	Henrik Pott, Nykarleby
	Bo-Erik Sandell, Finström	Marcus Eriksson, Jomala

Styrelsens arbetsutskott

Ordförande	Mikael Söderholm
	Jörgen Grandell
	Simon Karlsson
	Henrik Lassas
	Meira-Pia Lohiluoma
	Kim Nordling

Personalen

Verkställande direktör	Kim Nordling, agronom (1991; 2003)
Kanslissekreterare	Mariella Hellberg, merkonom (2013)
Informatör	Eva Björkas, student (1999)
Utvecklingschefer	
Ekonomi	Peter Österman, AFM (2002)
Energi	Fredrik Ek, fil.mag. (2007)
Trädgård	Susann Rännäri, Hort. YH (2014)

Revisor	Henrik Fröjdman, CGR, Helsingfors
----------------	-----------------------------------

Verksamhetsgranskare

Mats Nurmio, Kimitoön

Suppleanter	Tom Sandell, CGR, Helsingfors
	Mats Björklund, Pedersöre

Styrelsen för Finlands svenska 4H år 2017

Personliga suppleanter:

Ordförande	Mats Nylund, Pedersöre	Sören Hällmark, Nykarleby
Viceordf.	Annika Björk, Borgå	Ingrid Träskman, Ingå
Medlemmar	Susann Rabb, Korsholm	Tom Cederström, Nykarleby
	Trygve Isaksson, Kimito	Annikka Selander, Salo
	Jaana Ojanen, Jomala	Ann-Kristin Håkans, Jomala

Kim Nordling, representant för SLF:s styrelse
Camilla Wahlsten, verksamhetsledare för FS4H

Styrelsens arbetsutskott

Ann-Katrin Enqvist
Susanne Nyman
Emma Silén
Harriet Sundholm
Camilla Wahlsten

Finlands svenska 4H:s personal

Verksamhetsledare:	Camilla Wahlsten, pol.kand. (2010)
Informatör:	Petra Ingo, pol.kand. (2001)
Utbildnings- och utvecklingsansvarig:	Harriet Sundholm, pedagog (2009)

Nils Westermarcks minnesfond

Arbetsgrupp Henrik Andberg
Mikael Söderholm
Harri Westermarck
Kim Nordling, sekreterare

År 2017 beviljades tre stipendium ur minnesfonden åt:

Henrik Hagman, Yrkeshögskolan Novia för examensarbetet *Användning av drönare i lantbruket*.

Madelene Lindqvist, Agroforst-fakulteten vid Helsingfors Universitet för pro gradu -avhandlingen *How dependent is the Finnish meatsector on subsidies*.

Anna Öhman, Yrkeshögskolan Novia för examensarbetet *Producenter och konsumenter inom Reko i Närpes och Kristinestad - ekonomi och utvecklingsmöjligheter*.

Förbundets representanter

Svenska lantbrukssällskapens förbund

Mikael Söderholm:

- Delegat på ProAgrias allmänna möten
- Styrelsen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster

Bengt Sohlberg:

- Styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab

Kim Nordling :

- Styrelsen och ledningsgruppen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster
- ProAgria-arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltning
- Styrelsen för Finlands svenska 4H
- Delegationen för arbetarskydd (social- och hälsovårdsministeriet)
- Arbetseffektivitetsföreningens delegation
- Förvaltningsrådet för Maatalouskoneiden tutkimussäätiö
- Styrelsen för As Oy Aedificium Bostads Ab

Peter Österman:

- Kommissionen för informationssystemet för jordbrukets redovisningsuppgifter (FADN)
- Redaktionsrådet för Tieto tuottamaan
- Mariski-projektet (Luke), styrgrupp
- Förvaltningsrådet för Maatalouskoneiden tutkimussäätiö (suppleant)

Susann Rännäri:

- Växtskyddssällskapets trädgårdssektion
- Trädgårdsnytt redaktionsråd
- VoPu - Voimaa puutarhayritysten osaamiseen (ProAgria E-S, HAMK), styrgrupp

Fredrik Ek:

- Trädgårdsproduktionens nya cirkulära ekonomi (ArvoBio), styrgrupp

Finlands svenska 4H

Camilla Wahlsten:

- Förvaltningsrådet för Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden

Harriet Sundholm:

- Skogsrådet för Österbotten

Petra Ingo:

- Skogsrådet för Sydskusten

Årsmötet

Förbundets årsmöte hölls den 16 november 2017 på Västankvarn gård i Ingå. I mötet deltog 22 röstberättigade representanter vilka representerade 8 medlemsorganisationer. Dessutom var personal från sällskapen, förbundet och Finlands svenska 4H närvarande.

Förbundets ordförande Mikael Söderholm hälsade alla välkomna till årsmötet. I sitt öppningsanförande tog han fasta på förbundets framtid. Alla sällskaps ordförande hade sammankommit för att diskutera riktlinjerna för framtiden före årsmötet. Dessa riktlinjer diskuteras och omprövas regelbundet men de aktualiserades ytterligare under hösten då nuvarande verkställande direktören meddelade att han går i pension efter sommaren 2018.

Ordförandena hade bl.a. konstaterat att förbundet ska bibehållas som en självständig enhet men att storleken eventuellt kan ändra i framtiden. Satsningen på att erbjuda bokförings- och bokslutstjänster bör fortsätta och i det sammanhanget borde man satsa på att förstärka kompetensen gällande regelrätt affärsbokföring och således kunna erbjuda den formen av bokföring i större utsträckning åt kunderna. Detta passar i övrigt också väl in i bilden eftersom även förbundets kanslissekreterare går i pension i slutet av år 2018 varvid det blir aktuellt att värva resurser för skötsel av förbundets och bokföringssällskapets egen (affärs)bokföring.

Ordförande poängterade ytterligare vikten av att marknadsföra tjänsterna effektivt och att utveckla och ta i bruk digitala hjälpmedel i raskt takt.

Slutligen konstaterade han att det är både nyttigt och trevligt att representanterna från hela Svenskfinland träffas med jämna mellanrum.

Till mötesordförande valdes Håkan Fagerström, VD för Svenska småbruk och egna hem. Under hans ledning godkändes verksamhetsberättelsen och bokslutet för år 2016 samt beviljades styrelsen ansvarsfrihet. Likaså godkändes verksamhetsplanen, budgeten, medlemsavgifterna, arvoden och reseersättningar för år 2018. Årsmötet behandlade och godkände också 4H:s verksamhetsberättelse och bokslut för år 2016 samt verksamhetsplan och budget för år 2018.

Till medlemmar i förbundets styrelse för följande kalenderår valdes Holger Falck (suppleant Torolf Karlsson), Mats Källman, (Meira-Pia Lohiluoma), Erik Oljemark (Henrik Lassas), Susann Rabb, (Henrik Pott), Bo-Erik Sandell (Simon Karlsson) och Mikael Söderholm (Jörgen Grandell).

Till revisor valdes Henrik Fröjdman (CGR) och till revisorssuppleant Tom Sandell (CGR). Mats Nurmio valdes till verksamhetsgranskare och till hans suppleant valdes Mats Björklund.

Till medlemmar i 4H:s styrelse valdes Annika Björk (suppleant Ingrid Träskman), Trygve Isaksson (Annikka Selander), Mats Nylund (Sören Hällmark), Jaana Ojanen (Ann-Christin Håkans) och Susann Rabb (Tom Cederström).

Efter årsmötet höll den nya SLF-styrelsen sitt konstituerande möte, varvid Mikael Söderholm enhälligt valdes till förbundets ordförande för år 2018. Till viceordförande valdes Mats Källman.

I anslutning till årsmöte är det brukligt att även ordna en del annat program som belyser den region där man samlas. Den här gången, när man samlades i Nyland, var växtodling, växtodlingsrådgivning och försöksverksamhet ett genomgående tema.

Årsmötesprogrammet inleddes med att Nylands Svenska Lantbrukssällskaps (NSL) direktör Henrik Lassas hälsade alla välkomna till Nyland och till Västankvarn försöksgård. Han belyste med några ord även jordbruket i Nyland. Efter det tog växtodlingsagronom Patrik Erlund över ordet och presenterade lantbrukssällskapets försöksverksamhet. Årsmötesdeltagarna fick även göra en rundvandring i spannmålslaboratoriet som betjänar såväl försöksverksamheten som lokala jordbrukare med spannmålsanalyser.

Som följande fick mötesdeltagarna höra Västankvarn Gårds vd Mikael Jern berätta om den mångsidiga verksamheten på gården. Den bedrivs dels i egen regi som den nya ladugården och energiframställning av både flis och med solpaneler. Dels är också andra aktörer verksamma på området, t.ex. kommunveterinärerna, landsbygdsombudsmännen, NSL:s försöksverksamhet och det under planering varande slakteriet för lokala producenter. Årsmötesdagen avslutades i traditionell stil med gemensam middag, den här gången på restaurang Kuparipaja i Fiskars.

Dagen efter årsmötet, den 17 november, besöktes Starast gård i Raseborg. Husbonden och Nylands Svenska Lantbrukssällskap växtodlingsrådgivare Staffan Eliasson berättade där om växtodlingen på gården och om växtodlingsrådgivningen i Nyland. Följande besöksobjekt var Postis gård i Sjundeå. Jordbrukaren Erik Perklén förevisade en del av gårdens maskiner och berättade om gårdens effektiva och innovativa växtodling. Om Erik Perklén kan särskilt nämnas att han vann tävlingen Lantmännens vetemästare i Sverige år 2014.

Slutligen hann mötesdeltagarna ännu besöka militärmuseet Kanonerna vid Torp där kanoner, militärfordon, transporthelikopter, uniformer m.m. förevisades.

Rundvandring i spannmålslaboratoriet på Västankvarn försöksgård.

Foto: Meira-Pia Lohilouma

Styrelsen

Styrelsemöten 2017

	16.3	12.6 e-post- möte	12.10
<u>Ordinarie medlemmar</u>			
Mikael Söderholm, ordförande	x	x	x
Mats Källman, viceordförande	x	x	x
Holger Falck	x	x	x
Erik Oljemark	-	x	-
Susann Rabb	x	x	x
Bo-Erik Sandell	x	x	x
<u>Suppleanter</u>			
Jörgen Grandell, FHS	x	-	x
Simon Karlsson, ÅHHS	-	-	x
Henrik Lassas, NSL	x	-	x
Meira-Pia Lohiluoma, ÖSL	x	-	x
Torolf Karlsson	x	-	x
Henrik Pott	-	-	-

Suppleanterna kallas till styrelsemöte endast om en ordinarie medlem är förhindrad att delta. Sällskapens direktörer kallas dock till varje möte.

Den 16 november 2017 hölls dessutom den nya styrelsens (2018) konstituerande möte. Närvarande var Torolf Karlsson, Mats Källman, Erik Oljemark, Susann Rabb, Bo-Erik Sandell och Mikael Söderholm. Vid mötet valdes Mikael Söderholm till ny ordförande för förbundet. Mats Källman valdes till viceordförande.

Vid styrelsemötena har bl.a. följande frågor (i kronologisk ordning) behandlats:

- SLF:s och 4H:s bokslut och verksamhetsberättelser för år 2016
- förbundets trädgårds- och energirådgivning
- statsbidrag och statsbidragsfördelning 2017
- personalärenden
- Nils Westermarcks minnesfond
- släktgårdsdiplom och -vimpel
- ändringar inom ProAgria-gruppen
- Ta hand om bonden -projektet
- årsmötet 2017
- tecknandet av borgensförbindelse
- årsbok 2016
- förbundets mellanbokslut och resultatprognos 2017
- statsbidraget för år 2018
- SLF:s och 4H:s verksamhetsplaner och budgeter för år 2018
- verkställande direktörens pensionering inkl. erforderliga åtgärder
- rådgivardagar 2018
- val av valutskott

- val av representant till BFS bolagsstämma
- förbundets publikationer
- Lantbrukskalender 2018 inkl. nätversion
- val av ordförande och viceordförande för år 2018

Styrelsens arbetsutskott

Arbetsutskottet sammanträdde tre gånger. På mötet den 30 januari 2017 behandlades lönsamheten i förbundets trädgårds- och energirådgivning. Även förbundets ekonomiska situation och läget beträffande statsbidraget för de s.k. öronmärkta tjänsterna som fanns med i fördelningsgrunden av statsbidraget år 2016 och vilket skulle slutanvändas år 2017. Ytterligare behandlades frågan om tillsättande av verkställande direktör för ProAgria Ålands Hushållningssällskap samt den nya kommande ekonomimodulen inom Råd 2020 –systemet.

Den 15 mars 2017 sammankom ett något utvidgat arbetsutskott, sällskapens ordföranden var närvarande vid mötet. Då dryftades mestadels strategiska frågor, i första hand olika nya alternativa möjligheter att lösa frågan om tillsättande av verkställande direktör för ProAgria Ålands Hushållningssällskap. Hela organisationens och förbundets struktur och omfattning var den andra stora förhandlingsfrågan. Bokföringssällskapets roll betonades, den bör förstärkas. En utvidgning av verksamheten är på gång i Borgå –trakten men för det behövs rörelsekapital. Arbetsutskottet grunnade över olika alternativa finansieringskällor. Ytterligare poängterades vikten av att det inom Bokföringssällskapet finns en person som behärskar affärsbokföring.

På arbetsutskottsmötet den 29 september 2017 diskuterade samarbetet med ProAgria och de gemensamma utvecklingsbudgeterna. Man beslöt att som tidigare vara med i affärsutveckling-, IT- och strategibudgeterna men inte i den finska marknadsföringsbudgeten. Dessutom kom man överens om att förhandla sig fram till en lösning så att de svenska sällskapen kommer in i finska organisationens nya ärendehanteringssystem för att få tillgång till det material som produceras inom ramen för de gemensamma utvecklingsbudgeterna. Bland personalärenden som diskuterades kan nämnas att direktören meddelade om sina planer att gå i pension efter sommaren 2018. Flera övriga operativa frågor fanns på agendan, bl.a. innehållet i den nya ekonomi-modulen inom Råd 2020 –systemet, telefon- och data-anslutningar, avtal om lönsamhetsbokföring, FoodHub –projektet och Rådgivardagar 2018.

Förlaget

Under år 2017 har följande tryckalster framställts:

Publikationer nr 272 Årsbok 2016
 nr 273 Lantbrukskalender 2018

Forskning för framåt

nr 36 Håll åkern i skick

Småskrifter Växtskydd för åkergrödor 2017

VERKSAMHETEN

Enligt SLF:s verksamhetsstrategi jobbar man med fyra centrala verksamhetsområden:

- centralorganisationsfunktioner
- utvecklingsarbete
- utbildning
- information och publikationer

Dessutom finns ungdomsverksamheten inom ramen för Finlands svenska 4H. Den verksamheten beskrivs i ett separat avsnitt i årsboken.

Verksamheten beskrivs i årsboken enligt denna gruppering. Uppdelningen är emellertid inte entydig. Framför allt kan man notera att många av arbetsuppgifterna i kategorin utvecklingsarbete och en del av uppgifterna i kategorierna utbildning samt information och publikationer lika väl skulle kunna räknas till det som kallas centralorganisationsfunktioner.

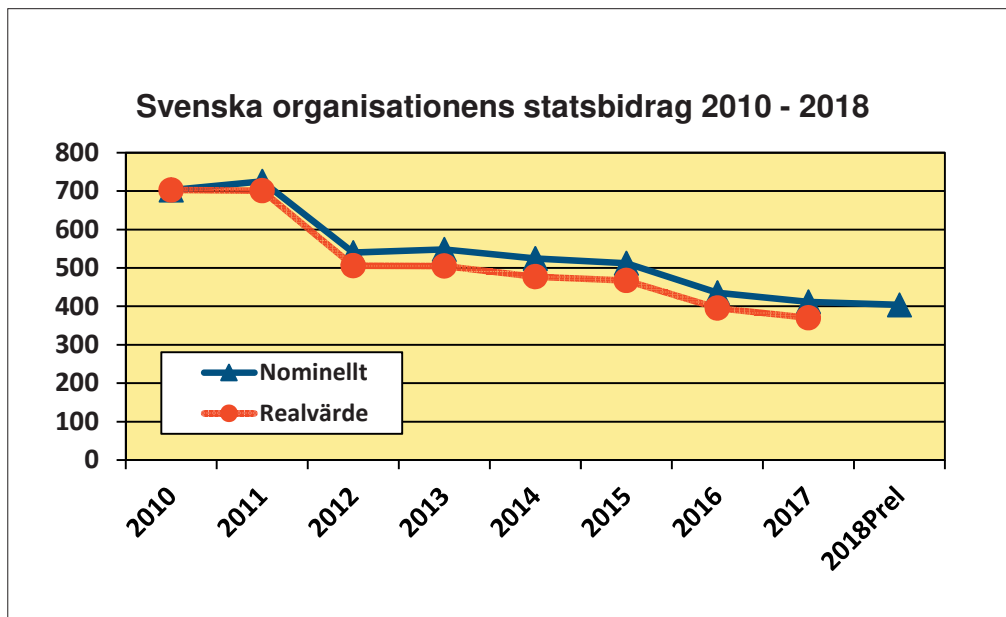
Till centralorganisationsfunktionerna räknas här sådana arbetsuppgifter som gäller hela organisationen och vid vilka övriga aktörer, t.ex. statsmakten eller andra parter, fäster en stor uppmärksamhet. Uppdragen i kategorin utvecklingsarbete är mera interna inom organisationen, riktar sig till kunder i form av sällskapen, jordbrukarna eller landsbygdsföretagen eller berör en enskild rådgivningssektor.

Centralorganisationsfunktioner

Som den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens centralorganisation är förbundets uppgift allmänt taget att stöda, utveckla och samordna lantbruks- och hushållnings-sällskapens rådgivningsarbete. SLF svarar t.ex. för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter. Förbundets förtroendemän och anställda representerar också den svenska organisationen i många arbetsgrupper, förvaltningsråd, delegationer och styrelser. För att ytterligare effektivisera nätverksarbetet upprätthåller förbundet även kontakter till samarbetsparter i de övriga nordiska länderna. SLF ger också utlåtanden i ärenden som har betydelse för organisationen i synnerhet men också för lantbruket generellt.

Statsmakten

Relationen till statsmakten, för det mesta genom jord- och skogsbruksministeriet, handlar mycket om att bevaka organisationens statsbidrag samt att utveckla rådgivningens uppbyggnad. Statsanslaget, som år 2017 var ca 11 % av hela organisationens intäkter från den egentliga verksamheten, tilldelas via statsbudgeten och provas följaktligen varje år. Förbundets statsbidragsandel är lite högre, ca 17 %.

Organisationens statsbidrag har sjunkit med drygt 40 % under 2010-talet.

Statsbidraget beviljas till riksomfattande organisationer och ska garantera ett rådgivningsutbud som håller hög kvalitet och som är täckande både regionalt och innehållsmässigt. Tyngdpunktsområden för användandet av statsbidraget var:

- att skapa konkurrenskraft i affärsverksamheten i livsmedelskedjan
- hållbar användning av förnybara naturresurser
- människors, djurs och växters hälsa och välbefinnande.

Dessa styr den statsfinansierade delen av verksamheten.

Förhandlingar om hur dessa statsmedel ska användas förs mellan jord- och skogsbruksministeriet och samtliga statsunderstödda organisationer. Det finns inte längre någon officiella delegationen för jordbruksrådgivningen inom ramen för vilken förhandlingarna skulle ske. I praktiken har alla berörda aktörer dock inofficiellt sammankommit på kallelse av jord- och skogsbruksministeriet för att förhandla om de aktuella frågorna inom rådgivningssektorn.

De senaste åren har statsmakten velat sänka organisationens statsbidrag vilket förefaller omotiverat i en situation när rådgivning på gårdarna behövs mera än förut som en följd av den utmanande situationen beträffande lönsamheten, utmaningar att hela tiden utveckla och effektivisera verksamheten, komplicerade stödsystem samt på grund av hela tiden ökande byråkrati. Riksdagen har ofta haft förståelse för situationen och har i allmänhet via budgetmotioner beviljat tilläggsanslag.

SLF försöker tillsammans med den finska broderorganisationen ProAgria Keskusten Liitto verka för att statsbidraget skall bibehållas. Bl.a. brukar centralorganisationerna kallas till jordbruksdelegationen vid riksdagens finansutskott för att ge utlåtande om statsbidraget och dess användning. För år 2017 föreslog regeringen en stor nedskärning av statsbidraget med drygt 40 %. Den här gången korrigerade riksdagen budgeten igen, beviljade 1,9 milj. euro tillägg till budgetmomentet. Nedsättningen stannade därmed vid ca 6 %.

Nedskärningen av statsbidraget blev alltså mindre än vad som först aviserades men var inte önskvärd med tanke på att riktningen hela tiden är nedåtgående. Situationen underlättades dock den här gången av att jord- och skogsbruksministeriet inte förutsatte att riksdagens tillägg skulle användas på något specifikt sätt. Hela statsbidraget kunde därför delas ut som ”normalt” statsbidrag utan speciella ansökningar eller speciell administration.

Budgetbehandlingen av statsbidraget för år 2018 följde gammalt mönster. Statsrådet ville igen sänka statsbidraget, återigen med drygt 40 %. Riksdagen markerade den här gången sin vilja, lade till det aktuella budgetmomentet en rejäl summa (1,8 milj. euro) så att nedsättningen reducerades till ca 2 %. Inte heller den här gången förutsattes specifika åtgärder beträffande riksdagen tillägg. Dock måste man notera att trenden hela tiden är nedåtgående och att det är svårt, speciellt för förbundet, att kompensera detta inkomstbortfall med övriga intäkter.

Användningen av statsbidraget styrs av ett resultatavtal som görs upp mellan centralorganisationerna SLF och ProAgria Keskusten Liitto samt jord- och skogsbruksministeriet. Fördelningen av statsbidraget på de enskilda sällskapen görs på förbundet och godkänns av ministeriet. All rapportering från sällskapen till ministeriet sköts och sammanställs av SLF. Förhandlingar om dessa frågor sker i regelbundet återkommande utvecklingssamtal med ministeriet. I praktiken är det förbundets direktör och utvecklingschefen för trädgårdsproduktion som har skött förhandlingarna och rapporteringen.

Förhandlingarna om resultatavtalet för år 2018 förlöpte i normal ordning med utgångspunkt i det långsiktiga avtal för perioden 2015 – 2019 som gjordes upp hösten 2014. Det nya avtalet aviker inte alltför mycket från föregående. En markering om lönsamhetsbokföringens (FADN-bokföringens viktighet) och behovet att rekrytera nya gårdar kan nämnas. Likaså gränsdragningen mellan den konventionella statsunderstödda ekonomirådgivningen och den nya konkurrenskraftsmodulen i Råd 2020-systemet, vilken togs i bruk i augusti 2017. Ytterligare noterades att från år 2016 oanvända statsmedel, vilka allokerats för specifika ekonomirådgivningstjänster (s.k. öronmärkning), får användas ännu år 2017.

Rådgivningens innehåll

Strategiska linjedragningar inför framtiden, det interna samarbetet och den ekonomiska situationen för organisationen i allmänhet och för förbundet i synnerhet är hela tiden på agendan när arbetsutskottet och styrelsen sammanträder. Beträffande de strategiska riktlinjerna finns i bakgrunden den strategi som gjordes upp föregående år för perioden 2016 – 2020. Nya element i diskussionerna 2017 var lönsamheten i förbundets trädgårds- och energirådgivning, förbundets framtida roll och storlek samt förbundets en aning för mycket projektdominerade verksamhet.

Trädgårds- och energirådgivningen var speciellt under luppen eftersom intäktsflödet inte har varit det önskvärda och verksamheten har varit onödigt projektbetonad. Dessa verksamhetsformer fortsatte dock trots det under 2017 som tidigare med undantag för en längre sjukskrivning av utvecklingschefen för trädgårdsproduktion.

Under året har arbetsutskottet och styrelsen vid några olika tillfällen diskuterat förbundets framtid, dess roll och storlek. Frågan aktualiserades ytterligare på hösten när

nuvarande verkställande direktören och kanslisekreteraren framförde sina föresatser att gå i pension under 2018. Trots ett flertal möjliga scenarier blev kontentan ändå det att en ny vd anställs och att ytterligare samordning med Bokföringssällskapet ska eftersträvas. Förbundet har hela tiden också betonat vikten av att det i svenska organisationen borde finnas ansvarspersoner inom de väsentliga produktionsinriktningarna i Svenskfinland, ekonomi, mjölk, växtodling, trädgårdssektorn och ekologisk produktion.

Samarbetsfrågor inom organisationen diskuterades på flera fronter. Inte minst när Ålands Hushållningssällskap saknade vd och olika modeller att dela direktörskapet mellan flera sällskap analyserades. Att frigöra tillräckligt behövliga resurser för delat direktörskap och utmaningen att leda på distans blev ändå sedan avgörande. Frågan löstes sedan när man på Åland kunde anställa en egen direktör.

Jord- och skogsbruksministeriet förutsatte att det tilläggsanslag till statsbidraget 2016 som riksdagen beviljade skulle användas till särskilda tjänster som tryggar och förbättrar lönsamheten och likviditeten på gårdarna. En del av statsbidraget öronmärktes alltså då för följande tjänster: odlingsanteckningar och beräkandet av växtodlingens produktionskostnader, uppgörandet av kassabudget och uppföljning, uppgörandet av resultatanalyser, utvecklingssamtal, behovsutredningar inför större investeringar, stöd vid ibruktagandet av större investeringar och rådgivning för krisgårdar inkluderande utvecklingssamtal och likviditetsbudget med uppföljning.

Starten med att utföra de öronmärkta ekonomitjänsterna år 2016 blev fördröjd med den följd att en del statsbidragsmedel blev oanvända. En del av de tjänsterna utfördes därför först år 2017. Förbundet följde kontinuerligt upp läget och skötte förhandlingarna och utbetalningsansökningarna till ministeriet.

Under året utvidgades också Råd2020 –systemet att även omfatta ekonomiska frågor. De för detta ändamål auktoriserade rådgivarna valdes av Landsbygdsverket Mavi på basis av anbud på våren och sommaren och ekonomirådgivning inom Råd2020 kunde sedan börja utföras på hösten. Förbundet följde med processen och förhandlade med myndigheterna bl.a. om gränsdragningen mellan de ovannämnda öronmärkta tjänsterna och samma tjänster som senare på året kunde utföras inom ramen för Råd2020 –systemet. Dessutom godkändes tre av förbundets anställda som Råd2020 –ekonomirådgivare.

Det med sällskapen gemensamt ägda bolaget Bokföringssällskapet har engagerat förbundet i stor utsträckning. Verksamheten i bokföringsbyrå i norra Österbotten effektiviserades. Verksamheten där sköts numera av två personer. Under året öppnades en ny bokföringsbyrå i Borgå. Det blev möjligt i och med att en tidigare bokförare överlät sina kunder till Bokföringssällskapet. För att sköta bokföringarna i Borgå anställdes två personer på deltid. Praktiskt taget allt arbete med att leda verksamheten och utbilda personalen sköttes av förbundet. Vid sidan av det följer man hela tiden med var det skulle finnas möjlighet att utvidga Bokföringssällskapets verksamhet.

Förbundet förhandlar också om vissa avtal gällande hela svenska organisationen. År 2017 kan nämnas avtalet om insamling av uppgifter för lönsamhetsbokföringen (FADN). Förbundet förhandlar också om det för hela organisationen gällande samarbetsavtalet om utbildningsinsatser med Yrkeshögskolan Novia. Det avtalet beskrivs mera i detalj i avsnittet Utbildning i denna årsbok.

RÅD 2020 GARANTI! ALTERNATIV! FRAMTID!

Under 2017 introducerades i Råd 2020 -systemet en ny modul, modernisering av gården och förbättrande av dess konkurrenskraft, som ger bra möjlighet till skräddarsydd ekonomisk rådgivning.

På det nationella planet inom ProAgria -gruppen jobbade man fortfarande med en omstrukturering av ledningen. Samarbetet ska i ytterligare högre grad fokuseras kring tre branschvisa ledningsgrupper, husdjur, växtodling och företag. Ledningsgruppernas uppgift är att lyfta fram frågor som bör utvecklas inom respektive delområde av rådgivningen, organisera utvecklingsprojekt kring de valda frågorna och försöka hitta resurser till dessa projekt. Tanken med dessa ledningsgrupper är att jämbördigt kunna utveckla ProAgrias verksamhet inom dessa tre elementära rådgivningsområden.

Förutom att förbundets ordförande och VD sitter i ProAgria -gruppens styrelse representerar förbundet också den svenska organisationen i en arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltningen i ProAgria. Gruppen tar ställning till alla IT-frågor i organisationen.

På det operativa planet diskuteras ofta svenska organisationens deltagande i finansieringen av utveckling av tjänster, hjälpmedel (ofta IT-hjälpmedel) och stödfunktioner i samarbete med finska organisationen. Problematiken där är att de hjälpmedel som utvecklas ofta är utformade för större organisationer och därför blir onödigt komplicerade och dyra för de mindre svenska organisationerna. Inte är det alltid heller lätt att få de utvecklade hjälpmedlen på svenska. Det är ofta förbundet som får sköta förhandlingarna om dessa frågor. Det var aktuellt även år 2017.

Samarbete med andra aktörer

Förbundet representerar organisationen i många styrelser, förvaltningsorgan, arbetsgrupper o.dyl. Här kan speciellt nämnas ledningen av ProAgria -samarbetet (allmänna mötet, styrelsen, ledningsgruppen), förvaltningsrådet och styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab, Arbetseffektivitetsföreningens delegation, redaktionsrådet för Trädgårdsnytt m.m. En komplett förteckning över förbundets representanter i olika organ finns på ett annat ställe i denna årsbok.

År 2017 var det 220 år sedan rådgivningsverksamheten startade i Finland.

År 2017 var det 220 år sedan rådgivningsverksamheten startade i Åbo i Finska Hus-hållningssällskapets regi. ProAgria uppmärksammade händelsen på ett flertal olika sätt under året. Bl.a. ordnades ett jubileumsfesttåg i Seinäjoki i anslutning till Farmari-utställningen. Förbundets ordförande och direktör deltog i paraden tillsammans med några styrelsemedlemmar och personal från sällskapen samt ett stort antal anställda från de finska ProAgria –centralerna.

ÖSL:s styrelse och SLF:s direktör förbereder sig för jubileumsfesttåget i Seinäjoki 16 juni 2017, på bilden (från vänster) Mikael Blomqvist, Robert Lillhonga, Kim Nordling, Håkan Antfolk, Rolf Syrén och Mats Källman. I bakgrunden Susann Rabb och Henrik Pott.

Samarbetet med producentorganisationen, i synnerhet Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, bör nämnas särskilt. Det gäller framför allt gemensamma projekt men också i övrigt bistår organisationernas sakkunniga varandra, föreläser på varandras tillställningar, skriver i varandras publikationer och generellt bevakar varandras intressen. I utbildningssektorn bör speciellt samarbetet med Yrkehögskolan Novia nämnas och i skogssektorn Finlands skogscentral.

Utlåtanden

Bland uppdrag som kan kategoriseras som centralorganisationsfunktioner hör ytterligare att ge utlåtande om frågor som har betydelse för organisationen och jordbruket i Svenskfinland. Årligen kommer det dussintalet begäran om utlåtanden, främst från jord- och skogsbruksministeriet. Tyvärr har förbundet endast resurser att besvara en del av dem. De senaste åren har det närmast begränsat sig till frågor som direkt berör rådgivningsorganisationen. Gällande vissa speciellt angelägna remissutlåtanden bidrar sällskapen med sin sakkunskap.

Sådana utlåtanden gavs inte under år 2017. Muntligen har dock några sådana utlåtanden getts. Bl.a. kan nämnas en större intervju om granskningarna av jordbruksstöden som jord- och skogsbruksministeriet lät utföra.

Sällskapens och förbundets direktörer träffas ofta och har ett gott samarbete. Här på årsmötet 16.11.2017 från vänster Henrik Lassas (NSL), Jörgen Grandell (FHS), Kim Nordling (SLF), Simon Karlsson (ÅHHS) och Meira-Pia Lohiluoma (ÖSL).

Utvecklingsarbete

SLF:s utvecklingsarbete sker på tre plan: *produktutveckling, företagsutveckling och landsbygdsutveckling*. Förbundets utvecklingschefer har också kontinuerligt direkt kontakt till rådgivarna i sällskapen och bistår och handleder dem.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i stor utsträckning i samarbete med den finska organisationen inom ramen för ProAgria-samarbetet. En del av utvecklingsarbetet gällande företags- och landsbygdsutveckling sker i form av projekt med extern finansiering. Förbundets insatser i utvecklingsarbetet fokuserar kring de sektorer inom vilka förbundet har sakkunskap: företagsekonomi, energi och trädgårdsproduktion. Frågor i anslutning till bl.a. växtodling, husdjursproduktion och ekologisk produktion sköts i samarbete med sällskapen.

Företagsekonomi

Förbundets arbete med att utveckla ekonomirådgivningen samt hjälpmedel och material för verksamheten sköts av utvecklingschefen för ekonomi och delvis av direktören. Arbetet sker i hög utsträckning i samarbete med den finska organisationen.

Under 2017 introducerades i Råd 2020 -systemet en ny modul. Den nya rådgivningsmodulen, modernisering av gården och förbättrande av dess konkurrenskraft (från augusti 2017), ger bra möjlighet till skraddarsydd ekonomisk rådgivning. På förbundet godkändes 3 av personalen som auktoriserade rådgivare till den nya modulen.

I och med den nya rådgivningsmodulen kan jordbrukaren få t.ex. rådgivning om generationsväxling och förutsättningar att ta över gården, finansiering, likviditetsbedömning, stödvillkor eller rådgivning om bolagisering av gårdar eller också särskilda konsultationer i skattefrågor (inte skattebokföring eller deklarationer). Att lägga sig in i det nya systemet tog en del tid för utvecklingschefen. Det gällde såväl att delta i utbildningar kring ämnet ordnade av Landsbygdsverket som att arrangera utbildning för ekonomirådgivarna.

I samarbete med ProAgria arbetar ekonomiutvecklingschefen med utveckling av hjälpmedel som används för företagsstyrning i företagen på landsbygden. Utvecklingen av tjänsterna är kontinuerlig. Under de senaste åren har mycket kretsats kring internetbaserade it-tjänster och program som t.ex. WebWakka. Under år 2017 fortsatte projektet med att utveckla ett nationellt, enhetligt koncept för bokföringsbyråverksamhet med speciell fokus på elektroniska tjänster.

Stora investeringar på mjölksektorn innebär risktagning. Ekonomiutvecklingschefen har, som medlem i en styrgrupp, deltagit i utvecklingen av ett lönsamhetsberäkningshjälpmedel för ladugårdsinvesteringar där man även beaktar riskfaktorerna. Naturresursinstitutet Luke ansvarar för det utvecklingsarbetet och projektet pågick till medlet av 2017.

Förbundet jobbar också med organisationens it-program genom att delta i den generella utvecklingen av programmen och att upprätthålla de svenskspråkiga programmen. Detta gäller speciellt Likwi- och Wakka-programmen. Under 2017 fortsatte utvecklingen av WebWakka och utvecklingschefen deltog i en av ProAgria tillsatt utvecklingsgrupp, som hade som uppgift att utvärdera och utveckla programmet. I

Likwi-programmet skedde inga större förändringar, men nämnas kan att man inom kort påbörjar arbetet med en total förnyelse av programmet.

Den officiella lönsamhetsbokföringen ska följa EU:s motsvarande system (FADN, Farm accountancy data network). För att övervaka detta finns en kommission (nationella kommissionen för informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter), i vilken SLF:s utvecklingschef är medlem. Kommissionen har bl.a. som uppgift att fastställa kriterierna för valet av gårdar till bokföringssystemet samt att följa med bokföringsverksamheten och göra förbättringsförslag. Rådgivningen spelar en stor roll i bokföringsverksamheten eftersom bokföringsuppgifterna avhämtas från gårdarna och matas in i Naturresursinstitutets (Luke) system av lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivare. En markering om lönsamhetsbokföringens viktighet och behovet av att rekrytera nya gårdar upptogs dessutom i resultatavtalet för 2018.

Att följa med marknaden och försöka lära sig hur den fungerar har blivit allt viktigare för jordbrukaren. Utvecklingschefen jobbade mycket med frågor kring marknaderna under året. I huvudsak sköttes arbetet inom ramen för projektet, *Greppa marknaden - marknadskunskap, samarbete och nytänkande för en lönsam växtodling*. Projektet pågår ännu år 2018.

Målet med projektet är att jordbrukarna ska lära sig att följa med marknaden och använda de nya marknads- och försäljningsinstrument som numera finns att tillgå samt att göra upp försäljningsstrategier för den egna gården. Som en följd av de stora prisvariationerna på såväl spannmål som handelsgödsel har projektet fått speciellt positiv respons bland deltagarna. Projektet beskrivs mera i detalj på ett annat ställe i årsboken.

Bolagisering av lantbruk har blivit allt vanligare inom jordbruksnäringen. I slutet av 2017 skedde en stor förändring i villkoren för bolagisering i och med att överlåtelse-skatten på fastigheter slopades vid bolagiseringar av jordbruk. Detta ökade ytterligare på intresset och behovet av bolagiseringsrådgivning. Det har märkts tydligt så att antalet kontakttagningar från jordbrukare som funderar på aktiebolag har ökat och har också genererat flera fakturerbara kunduppdrag. Telefonrådgivningen kring dessa frågor är rätt omfattande. Generellt kan man dock konstatera att det ur kundens

synvinkel ofta finns någon sådan nackdel med aktiebolagsformen som är så väsentlig att en bolagisering inte lönar sig att förverkliga.

Rådgivningen i anslutning till investeringar och generationsväxlingsfrågor på landsbygdsföretag är också ett fortgående utvecklingsområde där utvecklingschefen jobbar i samarbete med de lokala rådgivarna och andra aktörer. Frågor kring arrende- och markpriser debatterades också aktivt under året.

SLF följer kontinuerligt upp jordbrukets lönsamhet i olika sektorer. Årligen uppdateras de vanligaste djurslagens och växternas täckningsbidrags- och produktionskostnads-kalkyler vilka publiceras i lantbrukskalendern.

Av ekonomisektorns utvecklingsarbete kan ytterligare nämnas direkta utvecklingsuppdrag för enskilda gårdar. Många utredningar har gällt bolagisering av någon del av verksamheten på landsbygdsföretagen. Utveckling av bokförings- och deklarationstjänster har också tagit mycket tid i anspråk. Det har skett inom ramen för bokföringsbolaget Bokföringssällskapet. Speciellt kan nämnas att man i november 2017 öppnade en ny byrå i Borgå med två anställda. Förbundets utvecklingschef för ekonomi är verkställande direktör för bolaget.

Energi

Energirådgivningen omfattar tre uppgiftsområden:

- att göra upp gårds- och företagsspecifika energiplaner
- utvecklingsarbete, bl.a. att utveckla rådgivningshjälpmedel och medverka till introducerandet av nya energilösningar ute på gårdarna
- att erbjuda information och utbildning inom energisektorn.

Förgasningsanläggning som omvandlar kolmonoxid, koldioxid och vätgas till metan.

Uppgörandet av individuella energiplaner för intresserade gårdar och övriga företag fortsatte. Odlarnas medvetenhet om möjligheterna att få tillgång till energirådgivning inom Råd 2020 -systemet ökade under året. För att få utföra energirådgivning enligt Råd 2020 -systemet bör rådgivaren vara godkänd av Landsbygdsverket Mavi. Förbundets energirådgivare är auktoriserad Råd 2020 -energirådgivare med hela Svenskfinland som verksamhetsområde. Sammanlagt gjordes ett tjugotal Råd 2020 -uppdrag under året.

Även några större företagsspecifika uppdrag gjordes under året, bl.a. en mer omfattande utredning gällande biogasproduktion i Lojotrakten främst utgående från ensilage.

Under 2017 fortsatte samarbetet Qvidja kraft och forskarna som utvecklat en metod för omvandling av kolmonoxid, koldioxid och vätgas till metan. Den under år 2016 planerade enkelt ställbara förgasningsanläggningen omfattande gasgenerator, gaskylare och metallfilter samt logikstyrning byggdes och levererades under 2017. Dessutom slutfördes byggandet av en fullt automatiserad förgasningscontainer för samma kunds räkning. Den enkelt ställbara förgasningsanläggningen visade sig fungera väl och producera en ren gas. Anläggningen har körts med syrgas i stället för luft vilket medger produktion av en gas med fördubblat värmevärde. Den producerade gasen visade sig väl fungera i metaniseringsprocessen. Småskalig gaskonversion har vid skrivande stund pågått utan avbrott i flera månader.

Inom energisektorn finns ett kontinuerligt samarbete med främst finskspråkiga energirådgivare kring kunduppgifterna, utvecklandet av energirådgivningens arbetsmetoder och handledning av rådgivare. Under året överlämnades några mer krävande kunduppdrag från finskspråkiga sällskap till SLF:s energirådgivare.

Under år 2017 har SLF:s eget räkneverktyg vidareutvecklats enligt behov. Räkneverktyget är i sin helhet tvåspråkigt och kan användas för en mångfald av olika energirelaterade beräkningar. Delar av räkneverktyget används av flera rådgivare inom den finskspråkiga organisationen.

Utbildnings- och föreläsningsverksamheten fortsatte under 2017 i samma omfattning som tidigare. Likaså arrangerandet av olika studieresor med energitema. Under hösten besöktes Agritechnika i Hannover, i samband med resan gjordes dessutom besök på ett flertal företag och gårdar med intressanta energilösningar. SLF:s energirådgivare fungerade tillsammans med en energirådgivare från ProAgria Etelä-Suomi som resans arrangör och tolk.

Trädgård

Året 2017 har varit utmanande för producenterna vilket också avspeglas i efterfrågan på utvecklingstjänster. Via Råd 2020 -systemet har det dock varit möjligt för producenten att få subventionerad rådgivning. SLF:s utvecklingschef för trädgård är kvalificerad Råd 2020 -rådgivare inom ekologisk produktion. Under året blev utvecklingschefen även kvalificerad inom den nya Råd 2020 -modulen konkurrenskraft. Den direkta kundrådgivningen har främst varit subventionerad Råd 2020 -rådgivning. Uppdragen har fokuserat på råd gällande övergång till ekologisk produktion eller att starta helt och hållet ny trädgårdsodling. Även några andra direkta kunduppdrag har förekommit under året.

Till de lokala rådgivningsorganisationerna och olika samarbetsparter har SLF:s trädgårdsutvecklingschef erbjudit kompletterande kunskaper. Konsultation har erbjudits t.ex. i form av olika kalkyler, direkt till rådgivare, i workshoppar, på kurser och som medlem i olika styr- och arbetsgrupper. Utvecklingschefen sitter bl.a. i styrgruppen för VoPu –projektet (Voimaa puutarhayritysten kehittämiseen, Krafttag i utvecklandet av trädgårdsföretagen). SLF:s utvecklingschef för trädgård medverkar också i Växtskyddssällskapets trädgårdssektion samt i redaktionsrådet för Trädgårdsnytt.

Arbetet med att utveckla trädgårdsrådgivningen gör utvecklingschefen i samarbete med ProAgria Keskusten Liitto. Förbundets trädgårdsutvecklingschef sitter från tidigare bl.a. med i en arbetsgrupp med uppgift att produktifiera trädgårdsrådgivningstjänsterna.

SLF:s trädgårdsutvecklingschef har aktivt följt med upptakten i olika projekt som finansierats via landsbygdsprogrammet. Förhandlingar har förts med olika aktörer om samarbete kring utvecklingsfrågor, konkreta resultat kan läsas i avsnittet om projekt.

Utvecklingschefen förhandlar även årligen om avtal om insamling av preliminär skördestatistik med enheten för statistiktjänster vid Naturresursinstitutet Luke.

En längre sjukskrivning försvårade i någon mån trädgårdsutvecklingschefens verksamhet under året

Projekt

En del av SLF:s utvecklingsarbete (företagsutveckling, landsbygdsutveckling) har traditionellt utförts som separata projekt med extern finansiering.

SLF:s projektverksamhet år 2017 var omfattande. Efter paus i projektfinansieringen år 2015 beroende på byte av EU:s programperiod och problem på myndighetssidan år 2016 inbegripande fördröjningar med utbetalningsbesluten och tekniska svårigheter med myndigheternas IT-system, det så kallade Hyrrä-programmet, förlöpte verksamheten år 2017 smidigt. I och med att myndigheternas utbetalningsbeslut även gjordes i rimlig takt uppstod inte större problem med den förhandsfinansiering som projekten innebär.

Greppa Marknaden

Greppa Marknaden -projektets huvudsakliga målsättning är att få jordbrukaren att sätta fokus på sin försäljning. Detta sker genom att höja jordbrukarnas marknadskännedom, utbilda jordbrukarna i konsten att köpa och sälja. En viktig del är att känna till sina kostnader. Jordbrukaren måste också lära sig att producera det som köparna vill ha, alternativa odlingsgrödor. Att utveckla samarbete mellan odlare kring frågor som t.ex. spannmålsexport eller förnödenhetsinköp är en av målsättningarna.

Projektets genomfördes planenligt under 2017. De olika tillfällena var i regel mycket väl besökta och under året hade man totalt 638 deltagare. I genomsnitt deltog mellan 20-70 personer på de enskilda föreläsningarna.

Den 18 januari ordnades den första tillställningen under rubriken ”Greppa arrendemarknaden samt aktuellt om nya skörde försäkringar”. Som föreläsare hade man experter från OP-gruppen och LokalTapiola.

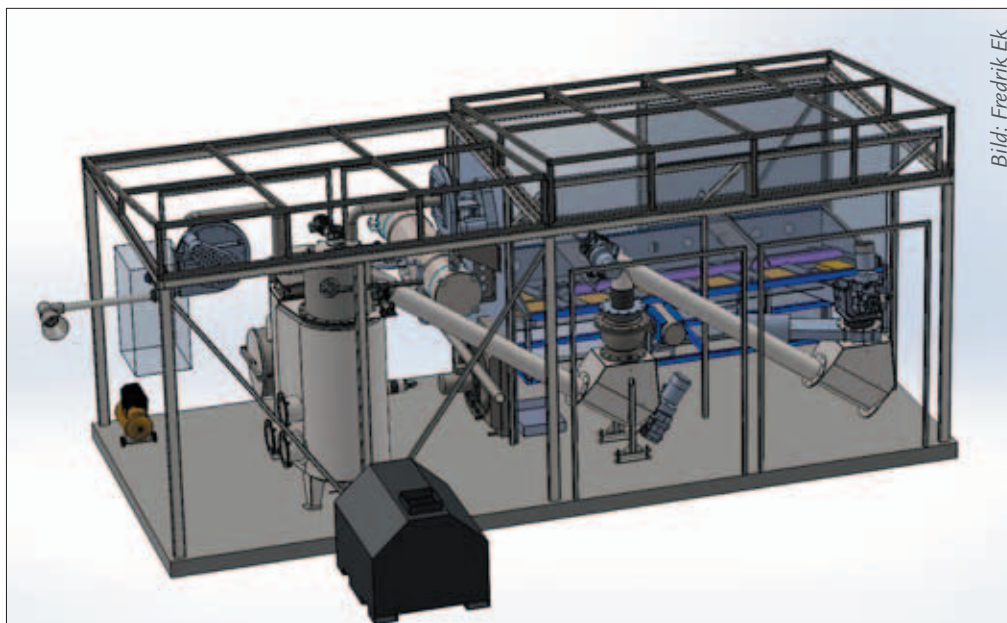
Fältvandring inom Greppa Marknaden -projektet.

Greppa Marknaden fältvandringar ordnades under växtperioden vid 6 olika tillfällen. Tillfällena drogs av sällskapets växtodlingsrådgivare. De var välbesökta och uppskattade av odlarna, allt som allt deltog 170 odlare. Man bekantade sig med odlingar i praktiken och diskuterade även marknadsläget. Samtidigt passade man på att ta upp olika praktiskt växtskyddsfrågor med mera. På tillfällena medverkade även K-lantbruksaffärerna i västra- respektive östra Nyland.

Under Västankvarn fältdag deltog Greppa Marknaden –projektet genom att arrangera ett seminarium som pågick hela dagen med olika expertföreläsare. Seminariet gick under namnet *Viljamarkkinat haltuun* (Greppa spannmålsmarknaden) bl.a. föreläsare från Sverige medverkade. Mikael Jeppsson som är chef för spannmålsenheten på Lantmännen föreläste med rubriken ”Spannmålsmarknaden i Östersjöregionen 2017”. Föreläsningarna hölls både på svenska och engelska.

Den 29.11-1.12 ordnade projektet en seminariekryssning med digert program på båten och även gårdsbesök och företagsbesök i Stockholmsregionen. I seminariet deltog 84 deltagare under två dagar. Som expertföreläsare hade man bl.a. Torbjörn Iwarson, råvarumarknadsexpert från Svenska Commodities. På seminariet introducerades även en av projektet utvecklad Excel-tillämpning som används som hjälp för gårdens beslutsfattande kring spannmålsförsäljning. Hjälpmidlet väckte stort intresse bland deltagarna.

Angående befrämjandet av spannmålsexporten deltog man aktivt i att planera och verkställa utvecklande av olika exportkoncept. Erfarenheten och kunskapen som detta medförde kommer att utnyttjas vidare när man utvecklar olika modeller för spannmålsexporten. I projektet gjordes två utredningar *Selvitys viljanviennin viljelijävetoisesta kehittämistä* (Utveckling av odlardriven spannmålsexport) och *Satamaselvitys Länsi- ja Itäuusimaa* (Utredning om spannmålshamn i Västra och Östra Nyland). Exportutredningen finns publicerad på projektets hemsida (www.slf.fi/projekt/greppa-marknaden).

Genomskärning av mobil anläggning som producerar gengas av flis.

Projektet är ett samarbete mellan SLF, som administrerar projektet, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, Nylands Svenska Lantbrukssällskap och Nylands svenska producentförbund. Nylands NTM-central finansierar projektet. Även Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem deltar i finansieringen. Information om projektet och det material som har behandlats på odlarträffarna och seminarierna finns att tillgå på projektets hemsidor (www.slf.fi → projekt).

Gengas ersätter brännolja

Under flera år har en målsättning varit att ta fram en ny teknisk lösning som möjliggör ersättande av brännolja med förgasat trä vid bland annat spannmålstorkning. Här är det fråga om att vidareutveckla den prototyp av *mobil anläggning som producerar (gen)gas av flis* som byggdes under 2014 som ett samarbete mellan SLF, Naturresursinstitutet (Luke) samt Fiskarsin Voima. En projektansökan för det ändamålet lämnades in till NTM-centralen i slutet av 2015.

Arbetet med att föra tekniken vidare mot kommersialisering fortsatte med planering och påbörjat byggande under 2016. Under 2017 byggdes en fullskalig och helt automatiserad förgasningsanläggning. Byggandet i sig gjordes utanför projektets ramar men på bas av försök, erfarenheter och planeringsarbete som delvis gjorts inom ramen för projektet.

Anläggningen som byggdes automatiserades fullt ut så att användaren kan starta anläggningen med ett tryck på styrenhetens skärm. Anläggningen förser sig automatiskt med bränsle och gör sig av med askan, kyler och filtrerar gasen samt följer upp och reglerar kontinuerligt ett stort antal processparametrar.

Detta utvecklingsprojekt har ett flertal gånger nått över den nationella nyhetströskeln i flera medier och har nämnts som exempel på förträffliga projekt på olika utbildningstillfällen.

Some - hot eller möjlighet?

Målsättningen med projektet *Some – hot eller möjlighet?* var att utreda användningsgraden av digitala marknadsföringshjälpmedel och sociala medier bland nyländska producenter. Man ville även kartlägga utvecklingsbehoven, hindren och utmaningarna i användningen av dessa verktyg samt med vilka metoder man bäst kunde tillfredsställa utvecklingsbehoven.

Via en enkätundersökning och fördjupande intervjuer kunde man konstatera att användningsgraden, utvecklingsbehoven och kompetensen är mycket varierande bland producenterna. I allmänhet upplevdes användningen av sociala medier att vara lätt, men utmaningarna låg i att få effektivitet i verksamheten och att det upplevdes svårt att göra beslut om vilka medier det lönar sig att använda och hur man ska mäta resultaten på marknadsföringsinsatserna. Utgående från dessa erfarenheter byggdes det upp ett nytt utbildningsprojekt i detta temaområde (se Bli en #digiodlare).

Projektet förverkligades i samarbete med ProAgria Keskusten Liitto och finansierades av Nylands NTM-Central från programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014-2020. Projektet slutfördes under våren 2017.

Bli en #digiodlare

På basis av resultaten i enkätundersökningen i *Some – hot eller möjlighet?* –projektet utarbetades under hösten 2016 ett nytt två-årigt utbildningsprojekt, *Bli en #digiodlare*. Målsättningen med det projektet är att utbilda nyländska producenterna och andra livsmedelsrelaterade företagare i marknadsföring och kommunikation med fokus på some-verktyg samt digital marknadsföring och försäljning. Utbildningsarbetet påbörjades våren 2017.

Projektets målsättning är att öka kunskandet i anknytning till marknadsföring och kommunikation, speciellt inom delområdena för some-verktyg, digital marknadsföring och försäljning. Målgruppen är nyländska producenter, förädlare av lantbruksprodukter,

Foto: Eva Björkas

Niklas Maisi och Oskari Virtanen från Mediafarmi Oy leder en Digiodlare-utbildning på Sannäs gård i Borgå hösten 2017.

små och medelstora företag som bedriver butiksverksamhet samt den här branschens projektarbetare, rådgivare och utvecklare av landsbygdsområden.

I praktiken ordnades sammanlagt 6 utbildningsdagar med olika teman i anknytning till digital marknadskommunikation, hantering av some-verktyg samt utveckling av affärsverksamhet med hjälp av digitala verktyg. Under utbildningsdagarna behandlades bl.a. den elektroniska marknadsföringens möjligheter, webbshop, Facebook, Twitter, Instagram, bloggar och sökmotoroptimering. Utbildningsdagar ordnas skilt för nybörjare och längre hunna. Projektet har tagits emot med positiv respons från fältet. Flera landsbygdsföretagare har intresse för och behov av att utveckla sina kunskaper inom digital marknadsföring.

Projektet erbjuder också personlig handledning i smågrupper. Det kan t.ex. vara fråga om handledning i att uppdatera olika sociala kanaler, att öppna sådan användarkonton som behövs, att ta i bruk nya sociala kanaler och att analysera den egna synligheten i de olika sociala kanalerna.

Projektet är ett samarbete mellan SLF, som administrerar projektet, ProAgria Keskusten Liitto och Mediafarmi Ab. Nylands NTM-central finansierar projektet. På SLF:s hemsidor finns det mera information om projektet (www.slf.fi → projekt).

Plan B - matens nya rutt - en ny värdekedja för närmät

Målsättningen med projektet *Plan B – matens nya rutt – en ny värdekedja för närmät* är att utreda intresset och möjligheterna till en innovativ värdekedja i direktförsäljningen av olika typer av nyländska primärprodukter och småskaligt vidareförädlade livsmedelsprodukter (lantbruks- och trädgårdsprodukter, fisk, viltprodukter etc.) från flera producenter. Meningen är också att utvärdera hur olika slags produkter lämpar sig för direktförsäljning och vad det krävs av en gemensam logistik och värdekedja för att det ska gå att hantera och tillämpa på olika produkter.

En modell av nya försäljningskanaler som projektets workshoppar dryftade var FoodHub-modellen som man tyckte att borde testas i praktiken. Det förverkligades i ett nytt projekt som startade hösten 2017 (se Nylands Mat - FoodHub-projektet nedan).

Projektet *Plan B* som slutfördes våren 2017, förverkligades i samarbete med Nylands Svenska Lantbrukssällskap och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund och finansierades av Nylands NTM-Central från programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014-2020.

Nylands mat - Foodhub

Nylands mat som är Finlands första Foodhub är en ny modell för insamling, marknadsföring och distribution av närmät som testas via ett pilotprojekt. Projektet som går under namnet Foodhub har fått finansiering av Jubileumsfonden för Finlands självständighet SITRA och drivs gemensamt av SLF, SLC och Hertönäs matandelslag.

Digitaliseringen möjliggör nya sätt för närmätsmarknader. Genom projektet och Foodhub-modellen vill projektägarna skapa en fungerande närmätsmarknad. Digitaliseringen möjliggör nya sätt för konsumenter och producenter att handla direkt med varandra. Avsikten är att i framtiden grunda ett gemensamt företag där både producenter och konsumenter finns med som ägare.

Modellen går ut på att konsumenterna beställer önskade produkter som sedan producenten levererar till ett fast utdelningsställe, en container försedd med ett smartlås. Konsumenten kan därefter när som helst efter att betalningen är gjord avhämta de beställda produkterna eftersom man kommer in i containern med specifika koder.

Från och med hösten 2017 pågick pilotprojektets första fas vars målsättning var att få med omkring 50 konsumenter från Hertonäsområdet eftersom utdelningen till en början sker i Hertonäs. Ca tio producenter deltog i projektet under hösten och vintern 2018. Produktsortimentet bestod i hög grad av ekologiskt odlade produkter (spannmålsprodukter, sallat, örter, grönsaker, rotfrukter och nötkött) men också konventionellt producerade produkter fanns i sortimentet (grönsaker, majs, äpplen, honung och bageriprodukter).

Målet är att pilotskedet, som tar slut våren 2018, ska övergå i ett optionsår varvid antalet deltagande producenter och konsumenter ska öka väsentligt. Antalet utdelningsställen ska också växa. Samtidigt ska verksamheten bli mindre beroende av projektfinansiering.

Utbildning

Förbundets utbildning omfattar utbildning för organisationens personal, fortbildning av jordbrukare och utbildning vid läroinrättningar, i första hand för agrologstuderande. I det här avsnittet berörs också SLF-personalens egen fortutbildning i korthet

Rådgivarutbildning

De numera vartannat år återkommande Rådgivardagarna där alla finlandssvenska rådgivare sammankommer för tvådagars utbildning och social samvaro hålls inte udda år, således inte heller år 2017. Målet är att de i normal ordning ska hållas hösten 2018.

Ekonområdgivarna samlades däremot i början av året till ett utbildningstillfälle kring aktuella frågor gällande lantbruksbokföring och beskattning i Bennäs. I november samlades man för utbildningsdagar i Helsingfors, första dagen på Nylands Svenska Lantbrukssällskaps kontor och andra dagen kombinerat med kryssning och övernattnings på Tallinnfärjan. Totalt deltog den första dagen 16 rådgivare eller sakkunniga inom ekonomi. Även Bokföringssällskapets personal deltog. Den första dagen hade man föreläsningar under rubrikerna WebWakka-programmets nuläge och utvecklingsåtgärder, aktuella ekonomirådgivningsfrågor, Likwi-programmet och Råd 2020 ekonomirådgivningen. Under andra dagen behandlades frågor kring Bokföringssällskapets verksamhet samt bolagisering av lantbruk.

Inom energisektorn har förbundet också jobbat med fortutbildning för rådgivare. Det har främst gällt föreläsningar vid flera seminarietillfällen runt om i landet. Eftersom det inte finns andra svenska energirådgivare i landet är målgruppen här de finska rådgivarna. Under våren 2017 hölls ett utbildningstillfälle gällande termisk förgasning och biogas för skogscentralernas rådgivare.

Utbildning av jordbrukare

Utbildningstillfällen riktade mot jordbrukare är en viktig del av förbundets verksamhet. Speciellt i frågor gällande landsbygdsföretagens företagsledning och ekonomiska frågor. Särskilt kan man notera det kontinuerligt återkommande intresset för information om beskattning och IT-bokföring. I övrigt kan nämnas föreläsningar om bolagsformer, spannmålsmarknaden och -priser, arrende och markpriser, ekonomiska beräkningar på gårdsnivå etc. Kurserna arrangerades i huvudsak av läroinrättningar, producentorganisationer och banker. Även kortare seminariepresentationer hölls bl.a. på temadagar som arrangerades av banker etc.

Ekonomiutvecklingschefen ansvarade för en del av kursen Köttgårdens ekonomi och ledning som är ett utbildningsprojekt för jordbrukare som ordnas av Vasa Universitet. Under hösten 2017 ordnades en kursdag under rubriken *Köttgårdens riskanalys och riskhantering*.

Under december (och delvis januari 2018) ordnade förbundet i samarbete med Mtech Digital Solutions (f.d. Lantbrukets Datacentral) och lantbruks- och hushållningssäll-

skapen en omfattande turné i Svensk-Finland var man höll skolningstillfällen för jordbrukare kring användandet av det webbaserade bokföringsprogrammet WebWakka. Tillfällen hölls i Jakobstad, Vasa, Närpes, Mariehamn (2ggr), Ekenäs och Borgå och de var mycket välbesökta. Ekonomiutvecklingschefen och direktören fungerade som föreläsare.

Under året hölls även andra föreläsningar för jordbrukare, bl.a. kan nämnas två tillfällen kring odlingsmetoder och –ekonomi vid odling av ren havre.

Inom energisektorn fanns det stor efterfrågan på utbildning för jordbrukare. Sammanlagt har energirådgivaren hållit ett tiotal föreläsningar runtom i landet om aktuella energiteman som värmelösningar, energiinbesparing på gårdar, förgasning av trä, biogasproduktion och om alternativa lösningar för spannmålstorkning. Föredrag har hållits på svenska och finska.

Utvecklingschefen för trädgård höll föreläsningar om ekologisk trädgårdsproduktion på en grundkurs för jordbrukare som vill etablera sig som ekologiska odlare. Kursen arrangerades av ProAgria Etelä-Suomi. Föreläsningar om samarbete bland producenter, nya affärsmodeller och möjligheten att använda Facebook och YouTube i marknadsföringen var också på agendan. Många utbildningstillfällen sker inom ramen för utvecklingsprojekt.

Utbildning vid läroinrättningar

Förbundet och sällskapen är aktivt med i agrologutbildningen i samarbete med Yrkeshögskolan Novia. Utbildningen sker inom ramen för ett ramavtal där man har kommit överens om spelreglerna för denna utbildning. Detta avtal förnyades under år 2016 och gäller nu läsåren 2016/2017 – 2017/2018. Tanken med överenskommelsen är att alla sällskap och förbundet ska följa de allmänna principerna i avtalet men var och en kommer separat överens med skolan om undervisningens ämne och innehåll. Sålunda har förbundet även gjort upp ett separat samarbetsavtal med Yrkeshögskolan Novia för läsåret 2017/2018.

Under år 2017 hade utvecklingschefen i ekonomi hand om en del av den fördjupande ekonomiundervisningen för svenskspråkiga agrologstuderande. Detta inkluderar också handledning av examensarbeten.

För rådgivningen och speciellt ekonomirådgivningen är samarbetet med yrkeshögskolan av stor betydelse eftersom man härigenom på ett positivt sätt kan inverka på utbudet av kompetenta agrologer för arbetsuppgifter inom sektorn. Dessutom har en undervisning med hög standard även en positiv effekt på den ekonomiska kunskapen bland de nya landsbygdsföretagarna.

Undervisningen vid Yrkeshögskolan Novia sköts i stor utsträckning av utvecklingschefen i ekonomi men även utvecklingschefen i trädgårdsproduktion, energirådgivaren och direktören håller föreläsningar. Förbundet brukar också få möjlighet att berätta om rådgivningsorganisationen och verksamheten för nya agrologstuderanden på ett årligen återkommande seminarium.

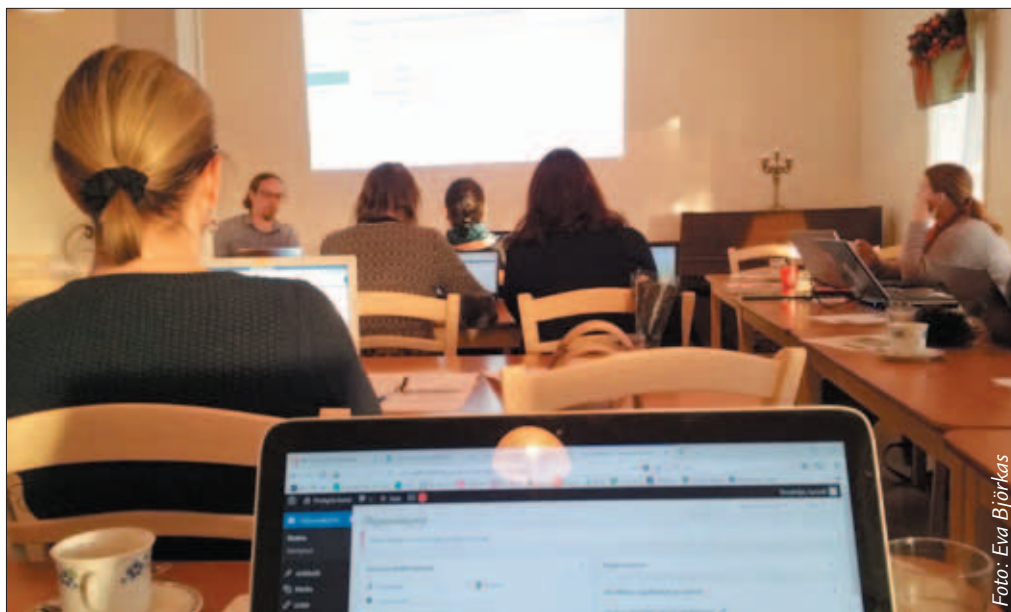

Foto: Eva Björkas

WordPress-utbildning under ledning av Iisakki Pirilä från Piuha IT-koulutus.

Nämnas kan ytterligare att såväl förbundets energirådgivare som trädgårdsutvecklingschefen även har hållit några lektioner för gymnasie-elever. På agendan stod bl.a. presentation av vattenkraftverk och andra energiformer samt jordbruket och livsmedelsproduktionen i allmänhet med tyngdpunkt på hållbar utveckling.

Personalutbildning

Kontinuerlig fortutbildning är en förutsättning för en hög sakkunskap. Förbundets personal deltar således årligen i ett flertal utbildningstillfällen. Många av dem är ordnade av ProAgria Keskusten Liitto och jord- och skogsbruksministeriet men även kurser, seminarier, temadagar och exkursioner ordnade av andra aktörer ryms med.

Under år 2017 deltog de olika utvecklingscheferna i seminarier och kurser med varierande teman. Seminarierna handlade bl.a. om bästa praxis gällande internationellt utbyte i utvecklingsprojekt, Råd 2020 –systemet, bioekonomiutbildningen, olika energirelaterade teman. Dessutom har utvecklingscheferna deltagit i olika fortbildningskurser och -föreläsningar, bl.a. utbildningsdagar för ekonomi-, energi-, trädgårds- och ekorådgivare, fortutbildning om aktuella frilandsodlingsfrågor, bolagiseringsfrågor, beskattning, lönsamhetsbokföring (FADN) lantbruksstöd, investeringsstöd, EU:s dataskyddsförordning, arbetssäkerhetsutbildning m.m.

Energirådgivaren har i egenskap av delarrangör och tolk deltagit i en studieresa till Tyskland, (Agritechnika i Hannover). I studieresan ingick också energirelaterade besök på gårdar och i företag.

Information och publikationer

Svensk information är viktigt och därför strävar SLF till att vara aktiv i den sektorn. En satsning är att ge ut böcker i publikationsserien *Forskning för framåt* när det finns material som lämpar sig för översättning och utgivning i serien. För utgivningen av publikationer beviljar Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem ett finansiellt understöd.

Skriften *Växtskydd för åkergrödor 2017* utgavs på våren såsom planerat. Växtskyddsboken utnyttjas i den växtskyddsutbildning som sällskapen arrangerar inom ramen för lantbrukets miljöersättning. Målet är att boken skall ges ut på svenska årligen. På hösten påbörjades översättningen av boken *Håll åkern i skick* och den utgavs vintern 2017/2018 i *Forskning för framåt*-serien.

Lantbrukskalendern är volymmässigt förbundets största produkt. *Lantbrukskalender 2018* utgavs i normal ordning i månadsskiftet oktober-november. Rubriken för temadelen var *Fånggrödor*. Avsnittet behandlade bl.a. vad man avser med fånggrödor, exempel på val av bottengröda för spannmål, frömengd och fröblandningar, etablering av fånggrödan t.ex. sådd efter den egentliga grödan. I temadelen ingick också växtskydd och fånggrödans inverkan på växtsjukdomar. Kalenderns omfattande faktadel innehåller i övrigt matnyttig information om det mesta som är aktuellt i jordbruket. Förbundets hela personal medverkar med att skriva artiklar eller samla material till det.

I samband med kalendern lanserades hösten 2017 också kalenderns faktadel i elektronisk form som en e-bok. Med hjälp av e-boken kan man bläddra i faktadelen med sin egen smarttelefon eller pekplatta. E-boken såldes både som separat produkt och som ett paket med den tryckta kalendern. Inför lanseringen av e-publikationen och

Foto: Eva Björkas

Lantbrukskalender 2018 och reklamflyern.

Lantbrukskalenderns elektroniska faktapublikation som den ser ut i desktopmiljö.

för att kunna betjäna kunder smidigare tillfördes webbshopen ett nytt alternativ för betalning, dvs. med nätbankskoder.

Kalendern, e-boken och applikationerna *SLF Tank* och *SLF Utsäde* marknadsfördes bl.a. på webben, via Agrolink och med ett antal tidningsannonser. Kalendern marknadsförs speciellt till blivande jordbrukare bl.a. i samarbete med SLC så att alla SLC-medlemmar som övertar hemgården får en kalender hemskickad och i samarbete med Yrkeshögskolan Novia och Helsingfors Universitet så att första årets lantbruksstuderande får en kalender när de inleder sina studier

På förbundets webbplats finns information om innehållet i den aktuella kalendern med bl.a. en del smakprov. Där kan man också läsa samtliga temaavsnitt från tidigare kalendrar samt ge respons. På webbplatsen finns också annat informationsmaterial, bl.a. publikationerna *Arbetarskydd vid byggprojekt på lantgårdar* och *Sparsam traktorkörning* och allt material som producerats i projektet Greppa Marknaden samt studiematerial om ekologisk produktion. Även annat material finns på hemsidorna, t.ex. en del videosnuttar från föreläsningar som de olika projekten har hållit.

Förbundets anställda medverkar i eller skriver fackartiklar till olika tidningar. Den mest synliga är den årligen återkommande artikeln med råd inför skattedeklarationen som publiceras i LoA-bilagan. Det är en långvarig tradition som sträcker sig oavbrutet ändå till 1980-talet. Artikeln efterfrågas och läses av framför allt de jordbrukare som gör sin deklaration själv.

Verksamheten i förbundets projekt intresserar i allmänhet olika media. Nämnas kan att FoodHub-pilotprojektet behandlades såväl på Yle som i Maaseudun Tulevaisuus

och Hufvudstadsbladet. Så gott som alla projekt har dessutom under året hanterats i olika sammanhang i Landsbygdens Folk.

Förbundet deltar även i en del mässor och utställningar. Greppa Marknaden -projektet hade ett stort uppslaget seminarium på Fältdagen i Ingå. Föreläsningarna därifrån behandlades såväl på Yle som i lantbrukets branschtidningar. Bli en #digiodlare -projektet presenterades vid en monter på Nyländsk Bondedag.

SLF tillhandahåller också material som sällskapen och jordbrukare behöver i sin verksamhet. Det är bl.a. frågan om blanketter för test av växtskyddssprutor, kontobok för manuell bokföring, skiftesanteckningar m.m.

Förbundet erbjuder också översättning av lantbruksrelaterade texter. Under 2017 sköttes många översättningsuppdrag för Mtech Digital Solutions (f.d. Lantbrukets Datacentral), de flesta i anknytning till programvaror (bl.a. WebWakka, WebWisu, mjölkproduktionsuppföljningen, Min Gård-tjänsten). Diverse bruksanvisningar och webbtexter översattes också. Dessutom sysselsatte bl.a. följande översättningar under året 2017:

- Kundbrev, prislister och blanketter (Eurofins Markkarteringstjänst)
- Produktkatalog (Malmgård Riistasiemen)
- Informationsmaterial och webbenkät (Nylands mat-Foodhub -projektet)
- Infobrev (ProAgria Keskusten Liitto)

Översättningarna sköts i huvudsak av informatören. I mån av möjlighet bistår även förbundets övriga personal i översättningsarbetet.

Informatören sköter om uppdateringarna på SLF:s webb- och Facebook-sidor, Bokföringssällskapets webbsidor och sköter leveranser av publikationer och material. SLF fungerar dessutom som informationsförmedlare till lantbruks- och hushållningssällskapen gällande ärenden inom ProAgria-samarbetet.

Digiodlare-projektet presenterades på Nyländsk bondedag 2017.

Bokföringssällskapet

För att på ett effektivt och sakkunnigt sätt kunna erbjuda bokföringstjänster åt landsbygdsföretagarna har förbundet och samtliga lantbruks- och hushållningssällskap ett gemensamt bolag, *Bokföringssällskapet i Finland Ab*. Bolagets affärsidé är att betjäna landsbygdsföretagare i Svenskfinland med heltäckande bokföringsservice.

Bolaget sköter kundernas bokföring, gör upp skattedeklarationer och sköter övriga skatterelaterade ärenden. De flesta uppdragen sköts som kontorsarbete men en del utförs också ute på gårdarna i form av s.k. gårdssekreteraruppdrag.

Det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget har också fört med sig att dialogen och kunskapsutbytet mellan de rådgivare som är involverade är livlig och bidrar till att den befintliga sakkunskapen gränslöst kan utnyttjas i alla regioner.

Bokföringssällskapets kundantal har ökat sakta men säkert. Under år 2017 blev ökningen litet större i och med att en ny bokföringsbyrå öppnades i Borgå på hösten. Till den byrån anställdes två personer på deltid.

Bokföringssällskapets styrelse bestod av Kim Nordling (ordförande), Tina Bäckman-Hägglund / Simon Karlsson, Jörgen Grandell, Henrik Lassas och Meira-Pia Lohiluoma. Peter Österman är bolagets verkställande direktör.

Förutom att SLF administrerar bolaget sköter förbundet en del av kunduppdragen. Deras antal har ökat. Vid sidan om normala lantbruksbokföringsuppdrag sköttes bl.a. affärsbokföring för några föreningar och bolag samt deklarationsuppdrag för flera gårdar som sköter sin bokföring i egen regi.

BFS öppnade nytt kontor i Borgå. Från vänster Annika Nystén, Peter Österman, Kim Nordling, Robert Juslin (som avslutade sin bokföringsverksamhet och överlät kunderna till BFS) och Estelle Hildén-Lindberg.

Hur får du tid till det som är väsentligt?

Anlita oss som ekonomiexperter för ditt företag

Vi sköter bokföring och bokslut, skatteplanering, skattedeklarationer samt löneberäkning och fakturering för ditt företag.

Vi samarbetar med lantbruks- och hushållningssällskapen. Kontakta sällskapens rådgivare för bl.a. ekonomiplanering, budgetering och analys av resultaten. Via dem kan man få förslag på åtgärder som hjälper dig att hitta det som behöver utvecklas i fråga om produktionen, insatserna, arbetsmetoderna och kundrelationerna. Allt med målet att förbättra din ekonomi.

Välj den helhet av våra tjänster som bäst stöder din verksamhet.

Tag kontakt redan idag!

Bokföringssällskapet

www.bfs.fi

BOKSLUT

Gemensam balansräkning per 31.12.2017 för Svenska lantbrukssällskapens förbund och Finlands svenska 4H

BALANSRÄKNING 31.12.2017

	SLF	4H	Sammanlagt
AKTIVA			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR			
Materiella tillgångar			
Maskiner och inventarier	4 012,52	1 872,31	5 884,83
Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar			
Aktier och andelar	8 490,62	740,03	9 230,65
Övriga placeringar, värdepapper	25 796,24	1 759,78	27 556,02
	34 286,86	2 499,81	36 786,67
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Lager	17 698,91	6 796,16	24 495,07
	17 698,91	6 796,16	24 495,07
Fordringar			
Försäljningsfordringar	43 295,96	6 687,61	49 983,57
Övriga fordringar	94 213,37	1 988,94	96 202,31
Lånefordringar	4 000,00	6 392,85	
	141 509,33	15 069,40	156 578,73
Kassa och banktillgodohavanden	125 110,06	61 429,53	186 539,59
	322 617,68	87 667,21	410 284,89
PASSIVA			
EGET KAPITAL			
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	38 653,00	34 536,26	73 189,26
Räkenskapsperiodens förlust/vinst	14 236,61	14 287,17	28 523,78
	52 889,61	48 823,43	101 713,04
FRÄMMANDE KAPITAL			
Långfristigt			
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	54 000,00		54 000,00
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	75 000,00		75 000,00
	129 000,00		129 000,00
Kortfristigt			
Erhållna förskott	26 566,87	14 481,66	41 048,53
Leverantörsskulder	4 777,32	0,00	4 777,32
Semesterlönereservering	45 533,43	18 759,24	64 292,67
Övriga kortfristiga skulder	63 850,45	5 602,88	69 453,33
	140 728,07	38 843,78	179 571,85
	322 617,68	87 667,21	410 284,89

**Gemensam resultaträkning per 31.12.2017
för Svenska lantbrukssällskapens förbund
och Finlands svenska 4H**

RESULTATRÄKNING 31.12.2017

	SLF	4H	Korrigerig av interna poster	Sammanlagt
ORDINARIE VERKSAMHET				
Intäkter				
Ordinarie statsbidrag	83 600,00	250 000,00		333 600,00
Projektmedel	135 382,78			135 382,78
Övriga intäkter	273 073,93	44 457,97		317 531,90
	492 056,71	294 457,97		786 514,68
Kostnader:				
Personalkostnader	300 378,38	138 486,33		438 864,71
Avskrivningar	1 337,51	624,11		1 961,62
Hyror	10 700,17	12 353,18	-8 877,60	14 175,75
Övriga kostnader	206 387,37	360 899,83		567 287,20
Lagerförändring	-541,64	461,11		-80,53
	518 261,79	512 824,56	-8 877,60	1 022 208,75
Verksamhetens överskott/underskott	-26 205,08	-218 366,59		-235 694,07
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Intäkter	39 598,05	2 776,57	-8 877,60	33 497,02
Kostnader	3 612,36			3 612,36
Overskott	35 985,69	2 776,57	-8 877,60	29 884,66
TILLFÖRDA MEDEL				
Intäkter	5 746,00	229 877,19		235 623,19
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Räntekostnader	-1 290,00	0,00		-1 290,00
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	14 236,61	14 287,17		28 523,78

BALANSRÄKNING 31.12.2017

	2017	2016
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	4 012,52	4 527,03
Placeringar	<u>34 286,86</u>	<u>34 286,86</u>
	38 299,38	38 813,89
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Lager	17 698,91	17 157,27
Långfristiga fordringar		
Övriga lånefordringar	4 000,00	4 000,00
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	43 295,96	36 374,38
Övriga fordringar	94 213,37	137 332,40
Kassa och banktillgodohavanden	<u>125 110,06</u>	<u>72 477,69</u>
	284 318,30	267 341,74
	<u>322 617,68</u>	<u>306 155,63</u>
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	38 653,00	48 612,28
Räkenskapsperiodens resultat	<u>14 236,61</u>	<u>-9 959,28</u>
	52 889,61	38 653,00
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	54 000,00	54 000,00
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	<u>75 000,00</u>	<u>75 000,00</u>
	129 000,00	129 000,00
Kortfristigt		
Erhållna förskott	26 566,87	12 000,00
Leverantörsskulder	4 777,32	2 796,69
Övriga kortfristiga skulder	<u>109 383,88</u>	<u>123 705,94</u>
	269 728,07	267 502,63
	<u>322 617,68</u>	<u>306 155,63</u>

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2017

	2017	2016
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	83 600,00	88 900,00
Projektmedel	135 382,78	116 482,18
Övriga intäkter	273 073,93	290 906,59
	492 056,71	496 288,77
Kostnader		
Personalkostnader	300 378,38	316 380,33
Avskrivningar	1 337,51	1 509,01
Hyror	10 700,17	8 289,94
Övriga kostnader	206 387,37	217 433,34
Lagerförändring	-541,64	272,11
	518 261,79	543 884,73
Verksamhetens överskott/underskott	-26 205,08	-47 595,96
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter	39 598,05	35 016,99
Kostnader	3 612,36	2 579,64
Överskott	35 985,69	32 437,35
TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	5 746,00	5 831,00
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
Räntekostnader	-1 290,00	-631,67
EXTRAORDINÄRA KOSTNADER		
Övriga extraordinära kostnader		
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	14 236,61	-9 959,28

BALANSRÄKNING 31.12.2017

	2017	2016
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	1 872,31	2 496,42
Placeringar	2 499,81	2 499,81
	4 372,12	4 996,23
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Lager	6 796,16	7 257,27
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	6 687,61	1 226,80
Övriga fordringar	0,00	680,00
Lånefordringar (Sibbo 4H + Pedersöre 4H)	6 392,85	6 392,85
Fordringar på statsunderstöd, Matskolan	1 988,94	1 988,94
Kassa och banktillgodohavanden	61 429,53	66 396,46
	83 295,09	83 942,32
	87 667,21	88 938,55
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	34 536,26	51 950,87
Räkenskapsperiodens resultat	14 287,17	-17 414,61
	48 823,43	34 536,26
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Erhållna förskott	14 481,66	33 618,85
Leverantörsskulder	0,00	0,00
Övriga kortfristiga skulder	24 362,12	20 783,44
	38 843,78	54 402,29
	87 667,21	88 938,55

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2017

	2017	2016
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	250 000,00	250 500,00
Extra statsbidrag för Matskolan	0,00	42 701,12
Övriga intäkter	44 457,97	35 128,91
	294 457,97	328 330,03
Kostnader		
Personalkostnader	138 486,33	139 505,40
Avskrivningar	624,11	832,14
Hyror	12 353,18	11 212,22
Övriga kostnader	360 899,83	340 326,25
Lagerförändring	461,11	517,24
	512 824,56	492 393,25
Verksamhetens överskott/underskott	-218 366,59	-164 063,22
 INVESTERINGS - OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter/Kostnader	2 776,57	2 231,18
Överskott	2 776,57	2 231,18
 TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	229 877,19	144 417,43
 RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	14 287,17	-17 414,61

HENRIK FRÖJDMAN REVISIONSBYRÅ AB
TILINTARKASTUSTOIMISTO OY
Revisionsberättelse

Till Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s årsmöte

Ja har granskat Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för perioden 1.1.2017 – 31.12.2017. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet för Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f. och för Finlands svenska 4 H samt av generalbokslut, som är en sammanställning av de två boksluten.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt och verkställande direktören för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

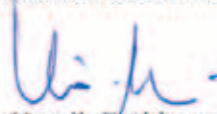
Revisorns skyldigheter

Revisorn skall utföra revisionen enligt god revisionssed i Finland och utgående från detta ge ett utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen. God revisionssed förutsätter att yrkesetiska principer iakttas och att revisionen planeras och utförs så att man uppnår en rimlig säkerhet om att bokslutet och verksamhetsberättelsen inte innehåller väsentliga felaktigheter och att medlemmarna i styrelsen och verkställande direktören har handlat i enlighet med föreningslagen. Med revisionsåtgärderna vill man försäkra sig om att de belopp och den övriga information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen är riktiga. Valet av åtgärder grundar sig på revisorns omdöme och bedömning av risken för att bokslutet innehåller en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid planeringen av nödvändiga granskningsåtgärder beaktas även den interna kontrollen som inverkar på upprättandet av presentationen för bokslutet. Därutöver bedöms bokslutets och verksamhetsberättelsens allmänna form, principerna för upprättandet av bokslutet samt de uppskattningar som ledningen gjort vid upprättandet av bokslutet. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Finland. Enligt min mening har jag utfört tillräckligt med granskningsåtgärder för mitt utlåtande.

Utlåtande

Enligt min mening ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om föreningens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen är förenliga med uppgifterna i bokslutet. Statsunderstödet har använts i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet samt de uppgifter, som lämnats till jord- och skogsbruksministeriet om användningen av statsunderstödet, stämmer överens med sammanslutningens bokföring.

Helsingfors, den 26. mars 2018

Henrik Fröjdmann
CGR

FINLANDS SVENSKA 4H

Årsberättelse 2017 - 88:e verksamhetsåret

Verksamhetsledarens översikt

Allmänt

Finlands svenska 4H har verkat sedan 1929. Syftet med verksamheten är, att hos ungdomar väcka intresse för landsbygden och fostra till företagsamhet. Finlands svenska 4H fungerar som en självständig avdelning inom Svenska lantbrukssällskapens förbund rf.

Verksamhetsårets tyngdpunkter har varit aktivt medborgarskap, skog och miljö samt nordisk tillhörighet. Föreningarna har producerat aktiviteter i enlighet med Tre steg till arbetslivet - modellen omfattande gruppverksamhet, kurs- och sysselsättningsverksamhet samt aktiviteter för främjande av företagande.

Verksamhetsåret 2017

I Österbotten verkar 12 föreningar, i södra Finland 7 föreningar och på Åland en förening, nämnd 4H distrikt. Totala antalet medlemmar var vid utgången av verksamhetsåret 3 894 varav 3 650 var ungdomsmedlemmar. Ungdomsmedlemmarnas antal har sjunkit med ca 100.

Under verksamhetsåret genomfördes 1 392 klubbtilfällen med 17 939 deltagare och 1 449 kurslektioner med 3 991 deltagare. Föreningarna förmedlade 2 761 arbetstimmar till ungdomarna och barnen genomförde 280 egenuppgifter. Totalt 784 lägerdygn arrangerades och 26 medlemmar deltog på ett internationellt evenemang. Säckinsamlingen inbringade 68 604 kg plast.

Inom projektet Vår gemensamma vardag arrangerar totalt 23 svensk-och finskspråkiga föreningar klubbbutbyten. Projektet avslutades med en festdag "Barnens dag" som samlade 100 barn och 40 vuxna till festligheter i Tammerfors svenska samskola.

FS4H ekonomi

FS4H visade ett överskott på 14 287,17 euro vilket läggs till det egna kapitalet från föregående år. Det egna kapitalet vid årets slut är 48 823,43 euro.

Inför verksamhetsåret 2017 skars statsstödet med endast 500 euro. Det utbetalade statsbidraget till lokalföreningarna och Svenska Österbottens 4H-distrikt var 146 000 euro, samma som föregående år. Gångse värde på långfristiga placeringar var 68 960,30 euro per 31.12 2017.

Administration

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning: Mats Nylund, ordförande, Annika Björk, viceordförande, Susann Rabb, Jaana Ojanen, Trygve Isaksson, Kim Nordling och Camilla Wahlsten. Harriet Sundholm har deltagit i styrelsens arbete så som sakkunnig. Styrelsen har sammankommit fyra gånger.

Såsom verksamhetsledare fungerade Camilla Wahlsten.

Kommande utveckling

Finlands svenska 4H arbetar utgående från ett resultatavtal med jord- och skogsbruksministeriet för 2018.

Fokus läggs fortsättningsvis vid att stabilisera föreningarnas verksamhetsförutsättningar. Centralkansliets personal tillhandahåller närstöd till föreningarna enligt eget kompetensområde. Under året framtas en ny strategi för 2019-21 och planeringen för 90-årsjubileum (2019) startar.

Många viktiga projekt har tagit slut i.o.m. utgången av år 2017. Under året jobbar centralkansliet med nya projekt- och verksamhetsuppslag för att trygga finansieringen av centralkansliets funktioner.

Maj 2018
Camilla Wahlsten
verksamhetsledare

Styrelsen för Finlands svenska 4H år 2017: (från vänster) Jaana Ojanen, Kim Nordling, Susann Rabb, Mats Nylund och Annika Björk. Trygve Isaksson fattas på bilden.

4H-verksamhetens lokala omfattning

Under Finlands svenska 4H:s 88:e verksamhetsår hade följande 4H-föreningar verksamhet:

Nyland	5 föreningar: Borgå, Ingå, Raseborg, Sibbo och Östnyland
Åboland	2 föreningar: Kimitoön och Pargas
Österbotten	12 föreningar: Botnia, Karleby, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Larsmo, Malax-Petalax-Bergö, Nykarleby, Närpes, Pedersörenejden och Vörånejden.
Åland	Ålands 4H-distrikt

FS4H har verksamhet i 36 kommuner: 6 kommuner i Nyland, 2 i Egentliga Finland, 12 i Österbotten och 16 kommuner på Åland.

4H verksamhetsledarna

Inom Svenska Österbottens 4H-distrikt arbetade under året 11 verksamhetsledare samt 4 instruktörer lokalt. I södra Finland arbetade 7 verksamhetsledare och 2 instruktörer och inom Ålands 4H-distrikt en verksamhetsledare, en föreståndare för 4H-gården samt 2 instruktörer. Totala antalet årsverken uppgick till 15,28.

4H medlemmarna

Medlemskåren bestod av sammanlagt 3 895 medlemmar varav ungdomsmedlemmarnas antal uppgick till 3 651. 34 % av medlemmarna var pojkar.

Medlemmar	2014	2015	2016	2017 (fasta Finland)	2017 (Åland)	2017 Totalt
Flickor	2572	2502	2 491	2 172	240	2 412
Pojkar	1381	1348	1 298	1 151	88	1 239
Unga totalt	3953	3850	3 789	3 323	328	3 651
Vuxna	248	191	168	188	56	244
Totalt medlemsantal	4201	4041	3957	3 511	384	3 895

Medlemsorganisationer

Enligt reglementet för Finlands svenska 4H handhas ledningen av 4H-verksamheten av SLF. 4H-verksamheten utövas av förbundet under medverkan av lantbruks- och hushållningssällskapen och andra intresserade organisationer.

Finlands svenska 4H hade under året fyra medlemsorganisationer: Finska Hushållningssällskapet, Nylands Svenska Lantbrukssällskap, Österbottens Svenska Lantbrukssällskap och Svenska småbruk och egna hem Ab.

Ungdomsarbetet

Tre steg till arbetslivet

Det praktiska ungdomsarbetet sammanfattas i modellen ”Tre steg till arbetslivet”.

Under året har ungdomsarbete på sociala media, skog och miljö samt nordisk tillhörighet ingått som teman i verksamheten.

Steg ett: Gruppverksamheten

Gruppverksamheten riktar sig i första hand till medlemmar i åldern 7-12 år och omfattar klubbverksamhet och gruppinstruktioner, egenuppgifter, läger samt tävlingar.

Klubbverksamheten är en av grundbultarna i 4H-verksamheten och når barn i kommunernas alla byar. I klubbverksamheten lär sig barnet social samverkan och nyfikenhet väcks genom att göra och lära.

Klubbverksamheten och gruppverksamheten 2017, resultat:

	Målsättning	Resultat
Antal klubbar/gruppinstruktioner	1 000	1 392
Antal deltagare	9 000	17 939

Finlands svenska 4H:s arbetslivsfostran omfattar egenuppgifterna för barn i åldern 7-12 och direkt förmedling av arbetsuppgifter för medlemmar i åldern 13 och äldre. Egenuppgifterna intresserar inte i vid utsträckning medlemmarna men i vissa föreningar är de en mycket viktig sommaraktivitet.

Egenuppgifter 2017, resultat:

	Målsättning	Resultat
Antal	500	280
Rådgivningsbesök	100	98

Lägerverksamheten har varit omfattande under året. Österbottens föreningar har med assistens av Österbottens distrikt planerat och arrangerat ett läger i Korsholm och ett i Larsmo. I södra Finland har distriktslägret arrangerats av centralkansliets personal i samarbete med lokalföreningarna Borgå 4H och Sibbo 4H. Lägret arrangerades i Kuggom. Utöver distriktsläger arrangerar föreningarna egna läger såsom miniläger och fiskläger. Lägerverksamheten är en viktig del av 4H-miljöarbetet. Alla läger omfattar även temat natur och miljö.

Lägerverksamheten 2017, resultat:

	Målsättning	Resultat
Lägerdygn	800	784 + 96 (Nordiskt 4H läger)

Tävlingsverksamheten har omfattat solrostävling, skogsfärdighetstävlingar, naturstigtävlingar samt sociala media tävlingen #meraskog.

Steg två: Kursverksamhet och sysselsättning

Kursverksamheten har tydligare kopplats ihop med utvecklandet av ungas arbetslivsfärdigheter. Inom kurshelheten Körkortet till arbetslivet får den unga lära sig om arbetslivets spelregler bl.a. arbetstagarens rättigheter och skyldigheter samt träna sig i uppgörande av arbetsansökan, kundbemötande osv. År 2017 har OP sponsorerat ungas deltagande i Körkortet till arbetslivet-kurserna.

De tematiska kurserna lär deltagarna praktiska färdigheter och förbereder deltagare för olika arbetsuppgifter från lokalsamhället. Vår kursverksamhet har under året omfattat kurshelheter bestående av 20 lektioner uppdelade på fyra till fem olika moduler. Våra tematiska kurser är: 4H i Skogen, 4H i Trädgården, 4H i Hemmet, 4H-Fotografen, 4H-Klubbledaren, 4H-Barnvaktaren och 4H-Dogsitter.

	Målsättning	Resultat
Antal lektioner	2 600	1 449
Deltagare	5 000	3 991

Nedan fördelningen av kurslektioner mellan olika tyngdpunktsområden. Kursverksamheten återspeglar utbudet av småjobb i lokalsamhället. Ungdomarna anlitas mycket för hushållssysslor så som städning och fönstertvätt (4H i Hemmet) men även för trädgårdsjobb (4H i Trädgården) såsom lövkattning och gräsklippning.

Tyngdpunktsområde	Andel av lektioner	Andel av deltagare
Hushåll	35 %	55 %
Djur, natur och miljö	24 %	15 %
Skog, växtodling och trädgård	17 %	14 %
Hantverk	11 %	9 %
Företag och ledarskap	4 %	1 %
Teknik & maskin	4 %	3 %
Övrigt	5 %	3 %

Arbetsförmedlingen

12 föreningar arrangerar förmedling av arbetstillfällen. Under verksamhetsåret har ca 100 ungdomar varit i anställningsförhållande till föreningarna och värdet av förmedlade arbetstimmar uppgår till 45 000 euro. Utbetalade löner till ungdomarna uppgår till drygt 30 000 euro. På lönepotten tillkommer arbetsgivarens lagstadgade avgifter.

Förmedlade arbetstimmar 2017

Målsättning, antal förmedlade arbetsuppgifter	Antal arbetstimmar	Helårsverke
6 000	2 761	1,62

Steg tre: De ungas företag – 4H-företaget

4H-företaget är ett övningsföretag där den som redan tidigare varit med i den sysselsättande verksamheten kan prova på att sköta olika uppgifter så som egenföretagare. Föreningarnas verksamhetsledare fungerar som handledare för 4H-företagarna.

Verksamheten är i uppstartningsskedet. Under året har 3 sommarföretagare varit verksamma.

Övrigt ungdomsarbete

Prioriterade teman år 2017 ungdomsarbete på sociala media, skog och miljö samt nordisk tillhörighet. Därutöver syftar verksamheten till att utveckla medlemmens aktiva medborgarskap.

Ungdomsarbete på sociala media

Under året har vi startat utvecklingen av en skogsapplikation omfattande bl.a. en mobil naturstig. Applikationen torde lanseras under första hälften av 2018.

Vi samlar olika grupper av ungdomar till olika evenemang och projekt. Samarbetet och kommunikationen mellan deltagarna sker på sociala media.

Under året har FS4H satsat mycket på att på sociala media synliggöra sitt ungdomsarbete.

Skog och miljö

Finlands svenska 4H, Suomen 4H liitto och de lokala 4H-föreningarna arrangerade säckinsamlingen Rejäl handling, vilken pågick under perioden 15.5 – 31.7. Säckinsamlingens huvudfinansiär var Yara Suomi Oy.

Lägerverksamheten är ett led av Finlands svenska 4H:s miljöarbete. Under lägren vistas barn och ungdomar ute i naturen och lär sig om naturens mångfald genom olika miljöanknutna aktiviteter bl.a. naturstig, skogsfärdighetsövningar och vildmarkskunskap. Under år 2017 arrangerades ett distriktsläger i södra Finland, ett i Österbotten samt ett på Åland. Dessutom arrangerade flera föreningar egna läger.

Under året har vi sett på nya produkter för vårt miljöarbete. Under året startade utvecklandet av skogsapplikationen ”Skogligt” som omfattar en skogskalender, en skogswikipedia samt en mobil naturstig. Applikationen beräknas vara klar för publicering under första hälften av 2018.

Resultatet av miljöarbetet 2017

	Målsättning	Resultat
Säckinsamling	62 000 kg	68 604 kg
Lägerdygn	800	784 + 96 (Nordiskt 4H-läger)

Internationell verksamhet

Finlands svenska 4H är medlem i *Nordisk Samorganisation för Ungdomsarbete* och deltar i organisationens program. Organisationen ordnar program för åldersgruppen 14 år och äldre.

I Nordisk ungdomsvecka "Life on the line" i december i Köpenhamn, Danmark deltog 7 medlemmar från FS4H.

I den nordiska ledarskolan "Led nya Norden" som arrangerades i Kimitoön i februari deltog en deltagare och en facilitator från FS4H.

Detta år arrangerade Norge 4H Nordiskt 4H läger i Ostfold. Från FS4H deltog 18 medlemmar och en ledare.

Informatören vid FS4H deltog på en studieresa till Tanzania 4H inom Suomen 4H-liittos satsning Take a lead.

Resultat internationell verksamhet 2017

	Målsättning	Resultat
Antal deltagare	52	29

Projekt fostrar till aktivt medborgarskap

FS4H driver avgränsade projekt för att testa och utveckla nya aktiviteter. Dessutom bör projekten vara sådana att de främjar deltagarens aktiva medborgarskap.

Matskolan

Matskolans idé är att visa deltagarna matens väg från jord till bord och att lära barn och unga vikten av hälsosam kost och motion på ett självaktiverande, roligt och lärorikt sätt.

År 2017 var det första året Matskolor arrangerades utan offentligt bidrag. Ett stöd till matskolorna från Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne möjliggjorde att hela 15 Matskolor arrangerades runt om i Svenskfinland.

Resultat matskolan 2017

	Målsättning	Resultat
Antal matskolor och antal producentbesök	16	15
Antal deltagare	n/a	287
Antal hjälpledare	n/a	65
Antal deltagare på föräldramiddagen	n/a	430

Projekt Vår gemensamma vardag

I slutet av år 2015 beviljades FS4H stöd för projektet Ung på svenska. Projektiden sträcker sig från september 2015 till december 2017. Projektet skapar mötesarenor för svenskspråkiga och finskspråkiga 4H barn. År 2015 startade projektet genom att 11 föreningspar bildades - en svenskspråkig- och en finskspråkig förening. Dessa föreningspar genomförde under år 2017 totalt ca 50 klubbträffar med ca 140 barn och 46 vuxna. Förutom föreningsparens verksamhet arrangerade Östnylands 4H en tvåspråkig klubb i Isnäs. Projektet har fått mycket höga betyg av deltagande föreningar. Projektet är avslutat.

YEP gruppen och projekt Barnens dag

YEP gruppen är en nationell ungdomsgrupp inom FS4H och samlar 4H-medlemmar i åldern 14 och äldre. YEP gruppen har en plats i Finlands svenska 4H:s arbetsutskott för att bereda ungdomarna en möjlighet att delta i beslutsfattandet på central nivå. YEPs representant i arbetsutskottet har varit Emma Silén.

Projektet Barnens dag var ett endags evenemang i november 2017 för alla barn som deltagit i projektet Vår gemensamma vardag. Yep gruppen ansvarade för planering och genomförande av Barnens dag 2017. På Barnens dag deltog 96 barn och 40 vuxna. Evenemanget var mycket lyckat.

POP-UP Vasa

I samarbete med unga, främst från Malax 4H, arrangerade FS4H ett POP-UP event på Vasa torg i början av maj. Under dagen presenterades 4H-verksamheten på torget genom kaninhoppning, käpphästtävling, tovning, ansiktsmålning etc. På plats även en splitterny traktor som symbol för 4H-traktorverksamheten.

Barnens dag ordnades i Tammerfors i november 2017.

Eventet fyllde två funktioner – synlighet i media för 4H-verksamheten samt erfarenheter för unga att arrangera och genomföra event bestående av olika delar.

Stödfunktioner

Centralkansliets aktiviteter syftar i första hand till att stöda föreningarna i deras ungdomsarbete. Under året har det stödjande arbetet fokuserat på

- Kommunikation
- 4H-föreningarna i fokus

Kommunikation

FS4H:s informatör har basat för organisationens kommunikation. Ett viktigt språkrör för 4H-verksamheten, 4H-Bladet, hade p.g.a. ekonomiska skäl avslutats år 2016 och nya former för den externa kommunikationen måste sjasättas.

Intern kommunikation

Intranätet är den viktigaste kanalen för information från centralkansliet till föreningarna. För en tvåvägs kommunikation används Facebooks slutna grupper. Verksamhetsledardagarna (vår och höst) samt föreningarnas sommarträff har viktig funktion när vi utvecklar dialogen inom organisationen.

Extern kommunikation

Kommunikationsutskottet har under året framarbetat en ny strategi för kommunikation på sociala media. Med anledning av detta arrangerades höstens verksamhetsledardagar kring temat "4H på sociala media". Utbildningsdagarna med Laura Johansson och Anna Häggblom var lyckade.

Webbsidan har vid sidan av sociala media, främst Instagram och Facebook, utvecklats till FS4H:s och 4H-föreningarnas främsta språkrör.

I mars genomfördes kampanjen #Ready 4 work för att lyfta upp 4H:s sysselsättande verksamhet för unga. Kampanjen fick synlighet i media.

I maj genomfördes eventet Pop-Up Vasa och gav 4H-verksamheten stor synlighet.

Under året har organisationen använt sig av några betalda Facebook-kampanjer och erfarenheterna har varit goda.

FS4H:s kommunikationsutskotts medlemmar är Kati Källman (Korsholm) Anna Liljeström (Östnyland) och Nora Backlund (YEP). Sammankallare och sekreterare för utskottet är Petra Ingo (informatör). Kommunikationsutskottet planerar och leder FS4H:s kommunikationsåtgärder.

4H-föreningarna i fokus

Centralkansliet har under året jobbat för att föreningarnas tillbudsstående arbetstid i så stor utsträckning som möjligt skall läggas på verksamhet för barn och unga. Aktiviteterna har koncentrerats till utvecklandet av närstödet, utbildningsinsatser samt finansiering.

Utvecklandet av närstödet

I och med att närstödet strukturerats och klargjorts har centralkansliets personal bättre kunna ge föreningarna service inom:

- 1) verksamheten för barn dvs. gruppverksamheten – informatörens ansvarsområde
- 2) verksamhet för unga dvs. kurser, sysselsättning och företag – utbildningsansvarigas ansvarsområde
- 3) föreningens ekonomi och administration samt arbetsgivarfunktioner – verksamhetsledarens ansvarsområde

Denna uppdelning av ansvaret har gett centralkansliets personal möjlighet att fördjupa sitt kunnande, snappa upp idéer och tankar från föreningarna till goda projekt samt utveckla nätverk utanför den egna organisationen i dessa frågor. Samtidigt har föreningarna fått ett bollplank, snabb service och troligen även en förenklad administration.

Utbildningsinsatser

FS4H har tillsammans med Optima i Jakobstad planerat en teamledareutbildning (läroavtalsutbildning) för föreningarnas anställda. Utbildningen har omfattat ett och ett halvt år när- och distansstudier. Utbildningen avslutades i slutet av året när tio föreningsanställda utexaminerades.

Centralkansliets personal har avlagt specialyrkesexamen inom ledarskap. Utbildningen genomfördes som läroavtalsutbildning och omfattade såväl när- som distansstudier. Utbildningsanordnare var Rastor, Helsingfors.

- Verksamhetsledardagarna arrangerades 21-22.3 Tammerfors på temat Hjärnan som motor i lärandet dag ett med Carola Lindholm- Gerlin samt dag två på temat Barn med särskilda behov tillsammans med Lotta Seymore.
- Den 24.8 arrangerades föreningsträff i Tammerfors för FS4H:s styrelse och föreningarnas presidium jämte verksamhetsledare. Träffen lockade närmare 30 deltagare. Under dagen diskuterades mätarna för 4H-verksamheten samt olika metoder för medlemskap.
- Höstens utbildningsdagar för föreningarnas anställda arrangerades 24-25.10 i Tammerfors kring temat "4H på sociala media". Utbildningsdagarna med Laura Johansson och Anna Häggblom var lyckade.

Organisationen och personal

Finlands svenska 4H:s styrelse leds av ordförande, riksdagsledamot Mats Nylund. Övriga medlemmar har varit: Annika Björk, vice-ordförande, Susann Rabb, Trygve Isaksson, Jaana Ojanen, Kim Nordling samt Camilla Wahlsten, sekreterare. Styrelsen har sammanträtt 4 gånger.

Camilla Wahlsten har fungerat som verksamhetsledare samt svarat för organisationens ekonomiförvaltning och penningtrafik. Harriet Sundholm har ansvarat för utbildnings- och utvecklingsfrågorna samt skött organisationens bokföring och Petra Ingo har fungerat som informatör.

Personalen är stationerad i Helsingfors förutom Harriet Sundholm som är stationerad vid organisationens kansli i Vasa.

Premieringar och utmärkelsetecken

Till "årets 4H-medlem" inom Finlands svenska 4H utsågs Elin Vide från Närpes 4H.

Till "årets ledare 2017" inom FS4H utsågs Mia Gull från Malax 4H.

Årets 4H-ledare Mia Gull.

Årets 4H-medlem Elin Vide.

Eftermiddagsklubbar

Botnia 4H har hållit eftermiddagsklubbar för skolelever delvis med specialanslag från Brita Maria Renlunds stiftelse.

Finansieringen

Det ordinarie statsunderstödet från Jord- och Skogsbruksministeriet uppgick till 250 000 euro.

Matskolan projektet stöddes av Stiftelsen för Brita Maria Renlunds minne med 28 000 euro.

Finlands svenska 4H har samarbetat med Svenska Studieccentralen vad gäller all vår kursverksamhet.

Av följande privata stiftelser, fonder och föreningar har mottagits stöd för 4H arbetet: Svenska kulturfonden, Brita Maria Renlund, Henry Ford stiftelsen, Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond, Föreningen för främjandet av huslig utbildning, Folke Bernadotte, Föreningen för skogskultur, Konstsamfundet samt Stiftelsen till förmån för Finlands svenska kvinnor.

Av bidragen har en stor del betalats ut till föreningarna eller medlemmarna.

Statsunderstödet till 4H föreningarna utgjorde 146 000 euro. Lokalt har 4H-verksamheten fått ekonomiska bidrag av banker, affärsföretag och olika organisationer. Mest har dock de kommunala anslagen betytt, tillsammans med statsstödet. De uppgick till 142 343 euro, vilket är en ökning med ca 2 000 euro av de kommunala anslagen i jämförelse med år 2016.

Tack

Finlands svenska 4H tackar alla som understött 4H-verksamheten under året.

Kommunalt bidrag 2017

4H-FÖRENING	2017	2016	2015
BOTNIA	8 500	8 500	11 000
KARLEBY	9 196	10 518	10 518
KORSHOLM	18 000	18 000	18 000
KORSNÄS	2 600	2 000	2 000
KRISTINESTAD	1 000	1 200	1 800
LARSMO	5 300	6 150	5 150
MALAX	13 000	13 000	13 000
NYKARLEBY	6 500	6 500	6 500
NÄRPES	28 231	23 554	26 484
PEDERSÖRE	20 000	20 000	20 000
VÖRÅNEJDEN	6 320	9 250	10 310
BORGÅ	3 500	3 000	3 800
INGÅ	1 500	1 300	250
SIBBO	6 200	8 184	6 610
RASEBORG	1 000	0	0
ÖSTNYLAND	4 659	5 224	5 163
PARGAS	4 400	4 400	4 500
KIMITOÖN	2 437	0	1 186
HELA LANDET	142 343	140 780	146 771

Finlands svenska 4H:s årsstatistik 2017 (Fastlandsfinland)

	Arbete o egen uppgifter					Kurser		Grupp instr.		Miljö		Organisat		Års ver ken
	Rädg. pers timmar	Med- lemmar	Foreta go egenut	Rädg. besök	Euron	Lektione	Deltagare	Antal	Delt	Läger dygn	Sackar kg	Delti int verks	He msi da	
Pedersör	1849	243	34	0	310	123	330	64	582	12	1198	0	1	1,09
Botnia	2816	275	83	55	2008	79	175	158	1607	36	0	0	1	1,68
Malax	1798	136	63	0	680	98	376	68	1318	86	2651	6	1	1,08
Larsmo	67,5	147	0	0	0	4	5	5	268	0	0	0	1	0,04
Korsholm	2856	342	24	0	1290	142	404	223	2775	30	4427	0	1	1,68
Vörånejden	1461	133	1	0	30	28	82	47	404	0	5172	1	1	0,86
Närpes	1055	257	155	0	10170	144	451	27	1294	113	12919	0	1	0,62
Karleby	1583	175	31	38	0	0	0	97	679	0	0	0	1	0,93
Nykarleby	1096	230	33	0	0	66	224	19	727	2	1085	0	1	0,64
Kristines	817	20	4	0	220	7	24	26	250	18	6858	0	1	0,48
Korsnäs	764	59	8	0	1850	58	127	47	282	24	0	3	1	0,45
Osterbottnens 4H-d														
Borgå	954	121	38	0	1528	137	295	24	1154	52	1891	2	1	0,58
Ingå	1454	114	5	4	2488	113	331	86	1155	60	6247	0	1	0,86
Kimito	1031	133	14	0	535	51	175	67	1020	68	8300	1	1	0,61
Pargas	1610	216	53	1	2919	41	100	105	681	99	2300	4	1	0,95
Raseborg	1745	240	0	0	0	168	453	113	1487	23	6301	0	1	1,03
Sibbo	972	186	175	0	6026	124	298	98	1140	48	2093	0	1	0,57
Östnyland	1243	296	110	0	7342	66	140	118	1116	113	7163	9	1	0,73
	25 169	3 323	831	98	37 395	1 449	3 991	1 392	17 939	784	68 604	26	18	14,81

Svenska lantbrukssällskapens förbund

Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS

Tfn 09 135 1035

www.slf.fi

www.facebook.com/proagriaslf

Bokföringssällskapet i Finland Ab

Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS

Tfn 043 824 8706

www.bfs.fi

Finlands svenska 4H

Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS

Tfn 09 135 1235

www.fs4h.fi

www.facebook.com/FinlandsSvenska4h

www.instagram.com/finlandssvenska4h